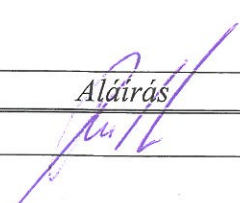

ELŐTERJESZTÉSa Képviselő-testület*

2019. május 16. napján tartandó ülésére

Előterjesztés tárgya: 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelés

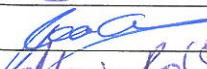
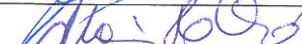
Előterjesztő:

Név	Tisztség	Aláírás
Dömötör István	alpolgármester	

Összeállító:

Név	Tisztség	Aláírás
Nyáriné Szücsi Anita	HSZI csoportvezető	
dr. Holové Zsolt György	HSZI irodavezető	

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Szabó Szabolcs	jogi referens	
dr. Borbély György	JKPI irodavezető	
dr. Molnár Ildikó	címzetes főjegyző	

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás

Egyeztetve, tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás

Tárgyalja: NB

Javasolt meghívott: Madarassy Judit Csibész intézményvezetője
Marton Attiláné EBI intézményvezetője

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges*.
Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük*.

*a megfelelő rész aláhúzendó

<u>nyilvános ülés / zárt ülés*</u>		
Mötv. 46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
<u>egyszerű többség / minősített többség*</u>		
Kt. SZMSZ 49. § (1-16.)	egyéb jogszabály:.....	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ .....§ ..... bekezdés	egyéb jogszabály: 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdés	
<i>* megfelelő rész aláhúzendó</i>		

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít, melyet a Képviselő-testület megtárgyal. Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. sz. melléklete írja elő.

A Képviselő-testület által elfogadott értékelést Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére kell megküldeni. A Gyámügyi Osztály az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé, amely javaslatot a helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgál és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a hivatalt.

Az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat alapvetően a Gyvt., a Gyer. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozása alapján látja el.

Jelen beszámoló ezen keretek között foglalja össze a 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen végzett munkát. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenképp felett álló érdekének figyelembe vétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A jogszabályokban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatóak a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek esélyeinek javítására, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében prevenciók intézkedések megtételére.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka átfogó képet tükröz a szakterülethez kapcsolódó intézmények, hatóságok tevékenységéről, bemutatja a rendszer működésének sokszínűségét. A szakmaközi megbeszélések, az éves gyermekvédelmi/jelzőrendszeri tanácskozás résztvevői folyamatosan erősítik azt a megállapítást, hogy a Budapest XVIII. kerületben a helyi gyermekvédelmi rendszer kiépült, a szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve végzik feladataikat. Az együttműködés az elmúlt évek folyamán sokat javult és ennek további erősítése minden terület számára közös célként fogalmazódott meg. Az értékelésben szereplő adatokat a hatóság és intézmények beszámolóit tartalmazták.

A Népjóléti Bizottság az előterjesztést 2019. május havi ülésén tárgyalja, a bizottság határozatának ismertetésére a Képviselő-testületi ülésen kerül sor.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a mellékelt „Az Önkormányzat által ellátott 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékelése” című előterjesztésben foglaltakat vitassa meg és fogadja el!

1./ Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testülete a 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: 2019. május 31.

Budapest,

2019 MÁJ 08.

Dömötör István
alpolgármester

**BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE
ÖNKORMÁNYZATA**

**AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL ELLÁTOTT
2018. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATOK ÉRTÉKELÉSE**

Az Önkormányzat által ellátott 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékelése

1. KERÜLETÜNK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

A kerület összlakossága népesség nyilvántartásunk adatai alapján 2018. évben **98761** fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és **2702** fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy, összesen **101463** fő. A két nagy településrész az állandó lakosokat figyelembe véve: Pestszentimre (23519 fő) és Pestszentlőrinc (75242 fő) állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosságát foglalja magába.

Az állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személyeket figyelembe véve az összlakosság **17,37%-a** – 1154 fő – **0-18 év** közötti, **5,51%-a** – 5443 fő – fiatal felnőtt, azaz **19-24 év** közötti, **50,36%-a** – 49745 fő – **25-60 év** közötti és **26,76%-a** – 26419 fő – a lakosságnak **61 év feletti**.

Az évek óta 100 ezer fő körüli állandó lakos kb. 75-25%-ban oszlik meg a két kerületrész között. A kerületben öt lakótelep található, ahol az összlakosság kb. 25-30%-a él. A „Havanna” nemcsak kerületen belül, hanem városszerte is ismert. E lakótelepen él az összlakosság mintegy 15%-a. A kerületrész nemcsak a lakói nagy száma, hanem szociális helyzetük miatt is igényli a fokozottabb gyermekvédelmi tevékenységet és az anyagi támogatást.

A kerület lakosságának korcsoportonkénti megoszlása

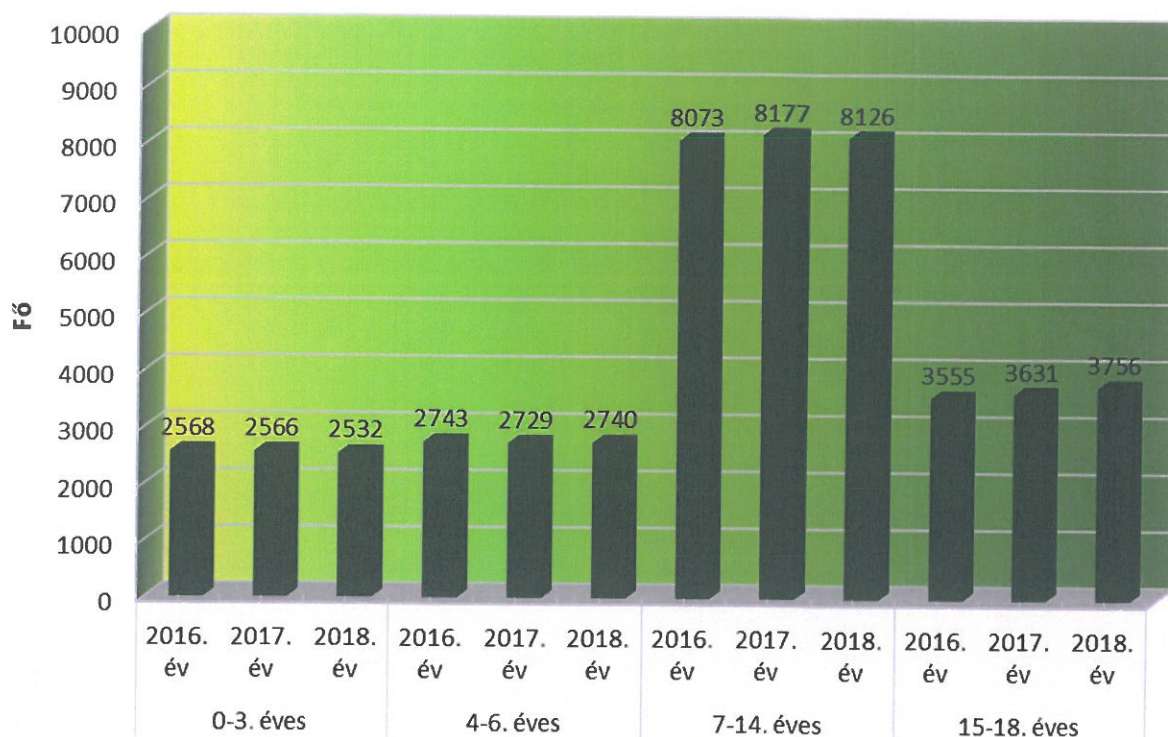
Év	Lakosság	0 – 18 év	19 – 24 év	25 – 60 év	61 év felett
2016.	101722 (98935 állandó, 2 787 tartózkodási hely)	16939	5868	49471	26657
2017.	101530 (99115 állandó, 2415 tartózkodási hely)	17103	5621	49790	26489
2018.	101463 (98761 állandó, 2702 tartózkodási hely)	17154	5443	49745	26419

A gyermek- és fiatalok és fiatal felnőttek száma a kerületben

Év	0 – 3 év	4 – 6 év	7 – 14 év	15 – 18 év	19 - 24 év
2016.	2568	2743	8073	3555	5868
2017.	2566	2729	8177	3631	5621
2018.	2532	2740	8126	3756	5443

A gyermekvédelmi tevékenység a 0-18 év közötti gyermek- és fiatalok, valamint a 19-24 év közötti fiatal felnőtt korúakra terjed ki, akik összesen 22597 fő, a **kerület állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosságának 22,88%-át** jelentik. 2018. évben az újszülöttek száma 822 gyermek.

A gyermekek számának változása 2016 – 2018. évek közötti időtartamban

2018. évben a **0-18 év közötti korosztály (17154 fő)** korcsoportos megoszlása az alábbi számokkal jellemezhető: **0-3 év között 2532 fő, 4-6 év között 2740 fő, 7-14 év között 8126 fő, és 15-18 év közötti 3756 fő.**

A 0-18 év közötti korosztály összlétszáma az előző évhez képest 51 fővel emelkedett. A 0-3 év közöttiek létszáma 34 fővel csökkent, a 4-6 év közötti korcsoport száma 11 fővel emelkedett. A 7-14 év közötti korcsoport száma 51 fővel csökkent, a 15-18 év közöttiek létszáma 125 fővel növekedett, míg a 19-24 év közötti fiatal felnőttek létszáma a beszámoló időszakában 178 fővel csökkent.

A fejlett európai országokhoz hasonlóan Magyarország számára is az egyik legnagyobb demográfiai kihívást a társadalom öregedése jelenti. Hazánkban a népesség öregedési folyamata gyorsul. Az utóbbi évtizedekben az alacsony termékenység, az átlagos élettartam meghosszabbodása következtében a világ számos országában, így Magyarországon is megnövekedett az idősebb korosztályok népességen belüli aránya. A demográfiai öregedés európai és hazai szinten is dokumentált jelenség, Magyarországon a 65 évnél idősebb népesség aránya 1990-ben 13%-ot tett ki, majd 2001-re elérte a 15%-ot, 2011-re pedig már a 17%-ot (KSH 2011. évi adatai szerint). A legutóbbi adatok szerint – 2014. év vonatkozásában – a fentiekben említett korcsoport aránya 17,5%-ra emelkedett. Az Eurostat előrejelzései szerint a mutató értéke a jövőben még erőteljesebben fog növekedni, 2060-ra eléri majd a 29%-ot (Eurostat 2015.).

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint a közeljövőben az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztályt alkalmazkodásra kényszerít.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK

A gyermekek védelmét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott pénzbeli, természetbeni támogatások és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alap- és szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A Gyvt. célja a gyermek- és ifjúságvédelem egységes rendszerének működtetése továbbá, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeit az évről évre változó állami költségvetési szempontok és normatívák, a folyamatosan módosuló jogszabályok, valamint a lakosság szükségletei, igényei határozzák meg. Az Önkormányzat biztosítja az egyes pénzbeli és természetbeni támogatások formáit, valamint szervezi a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá a gyermekek napközbeni ellátását.

Az egyes ellátások részletes szabályait 2015. március 1. napjától a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Térítési díj rend.) tartalmazza.

A Gyvt., valamint az Ör. alapján az Önkormányzat által a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- pénzbeli ellátás
- rendkívüli települési támogatás
- egészségügyi települési támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
- gyermekétkeztetés

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. (továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

2018. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult **gyermekek és fiatal felnőttek** száma 436 (2017-ben 611) fő volt, a **2018. december 31. napján jogosult gyermekek és fiatal felnőttek száma 398 fő**. A támogatásra jogosultak köréből **8 fő** fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytattak.

Elutasításra 57 esetben került sor, melynek egyik oka, hogy az egy főre eső havi jövedelem a kérelmet benyújtó család esetében meghaladta a Gyvt.-ben meghatározott jövedelemhatárt, másik oka, hogy a jogszabályban meghatározott vagyonnal rendelkezett a család, melynek összege túllépte a jogosultsági határt. **Eljárás megszüntetésére 16** esetben került sor, melynek oka, hogy a kérelmező a hiánypótlásra történő felhívásnak nem tett eleget. Felülvizsgálat következtében **18** esetben került sor a **jogosultság megszüntetésére**.

A Gyvt. alapján 2018. augusztus hónapban annak a gyermeknek és fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1. napján fennállt, **3.088.000.-Ft** értékben (512 fő), valamint akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2018. november 1. napján fennállt, **2.636.000.-Ft** értékben (436 fő) természetbeni támogatásként fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványt biztosított a hatóság. 2018. évben természetbeni ellátásként **5.724.000.-Ft** (2017. évben 7.887.000.-Ft) összeg került kiutalásra ezen a jogcímen.

Hozzávetőlegesen a családok 30%-ában egyik, vagy mindkét szülő munkanélküli, a szülők 50%-a rendelkezik rendszeres bevétellel (munkabér, nyugellátás vagy TB ellátás). 15% azon családoknak a száma, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, azaz a 28.500.-Ft-ot.

A Gyvt. 2018. január 1. napjától hatályba lépett változása alapján emelkedett a jogosultság alapját képező egy főre jutó jövedelemhatár összege.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdés alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg

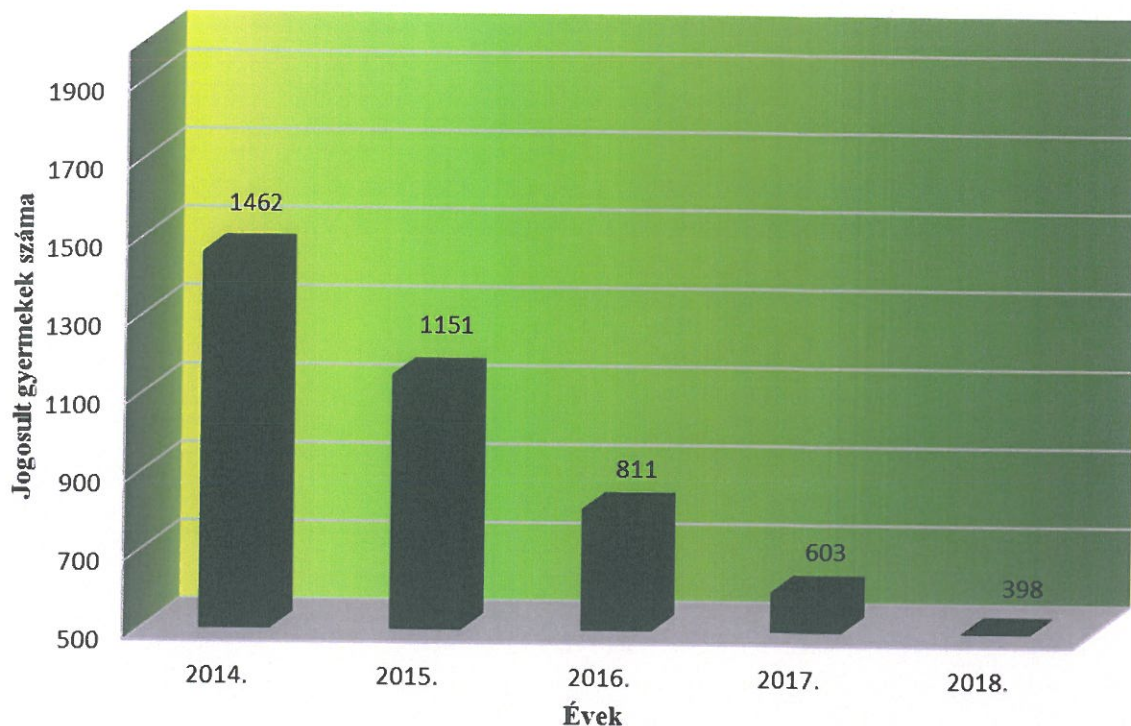
- aa) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át (41.325.-Ft-ot) a gyermeket egyedülálló szülő gondozza,
- ab) a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos,
- ac) nagykorúvá vált gyermek esetében (amennyiben megfelel a 20.§ (2) bekezdésében foglalt feltételeknek),

az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38.475.-Ft) az a) pont alá nem tartozó esetekben.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok száma évről-évre csökken, azonban ezen családok továbbra is megélhetési és anyagi gondokkal küzdenek, ezt bizonyítja az is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett ezeknek a családoknak kb. 60-70%-a évente több alkalommal nyújtott be kérelmet – tekintettel a család krízishelyzetére, a rezsiköltségek csökkentésére – támogatás iránt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számának változása az adott év december 31. napján érvényes jogosultságokat figyelembe véve

Az elmúlt évek adataihoz viszonyítva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában jelentős csökkenés állapítható meg, melynek egyik fő oka, hogy a Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezése alapján az ingyenes gyermekétkeztetés kiterjesztésre került a bölcsődei és óvodai intézményekben. 2018. évben a benyújtott kérelmek tekintetében a csökkenés továbbra is a bölcsődés és óvodás korú gyermekeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

2.1.2. Pénzbeli ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás)

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel.

A 2013. április 1-jétől hatályba lépett változás értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összevonásra került oly módon, hogy a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás – „pénzbeli ellátás” elnevezéssel – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyik, speciális jogosultak számára nyújtható komponensévé vált. A változást követően az ügyfélnek csak egy kérelmet kell benyújtania és az eljárásban egy döntéshozatalra kerül sor.

Amennyiben gyámrendeléskor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság már fennáll, a járási gyámhivatal a gyámrendelő határozat megküldésével értesíti az illetékes jegyzőt, aki hivatalból felülvizsgálja az érvényben lévő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, mellyel kiszűrhetővé válnak a kedvezményre nem jogosult személyek, valamint ha a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, egyidejűleg vizsgálhatóvá válik a kiegészítő támogatásként nyújtott pénzbeli ellátásra való jogosultság is, amennyiben ezt a családba fogadó gyám kéri.

2018. évben 2 gyámszülő / 4 gyermek részére állapított meg a települési önkormányzat jegyzője támogatást összesen 238.900.-Ft összegben. (2017. évben 1 gyámszülő / 2 gyermek részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban). 2018. évben elutasításra nem került sor.

2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma 2013. szeptember 1-jétől került bevezetésre a Gyvt.-ben. A Gyvt. 67/A.§ (1) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételeit, amely magába foglalja a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, az alacsony foglalkoztatottság szintjét és az elégtelen lakókörnyezetet.

Fentiek értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek vagy nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent felsorolt körülmények közül legalább egy fennáll, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében a fentiekben szereplő körülmények közül legalább kettő fennáll.

2018. évben hátrányos helyzet megállapítására 34 gyermek, míg halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 7 gyermek esetében került sor. Elutasításra 2018. évben 5 esetben került sor a szülő(k) iskolai végzettsége tárgyában tett téves nyilatkozata miatt.

2.1.4. Szünidei gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A. és 13/B. §-ai értelmében (a továbbiakban: Korm.rendelet) a szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosított a szülő, törvényes képviselő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az alábbiak szerint:

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- c) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

A Korm.rendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés a következőképpen biztosítható:

- a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásával,
- az étel szülő általi elvitelével,
- az étel gyermek lakcímére történő kiszállításával.

A szünidei gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2018. évben az alábbiak szerint biztosította:

Szünidő típusa	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek		Étkezés biztosításának módja	Összesen/gyermek
	Hátrányos helyzetű	Halmozottan hátrányos helyzetű		
Tavaszi	27	5	Kiszállítás lakcímre.	32
Nyári	15	5	Nyári napközis tábor keretében.	20
Őszi	25	5	Kiszállítás lakcímre.	30
Téli	19	5	Kiszállítás lakcímre.	24

2.2. Rendkívüli települési támogatás

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult, mely érintette a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettségét. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt) 2015. március 1-jén hatályba lépő 132. § (4) bekezdés g) pontja szerint a települési önkormányzatok felhatalmazást kaptak, hogy rendeletben szabályozzák a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Fentiek értelmében az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. 134/E. §-ában kapott felhatalmazás alapján 2015. február 28-áig megalkotta új rendeletét a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Ör.). Az új rendelet megalkotásával az Önkormányzat fő célja elsőként továbbra is az volt, hogy a létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került családoknak, háztartásoknak, személyeknek pénzbeli és természetbeni támogatás formájában települési támogatást nyújtson.

2018. évben kiskorú gyermek részére rendkívüli települési támogatást 24 alkalommal összesen 414.000.-Ft összegben folyósított az Önkormányzat.

A rendkívüli települési támogatásban (krízistámogatásban) részesülők száma az előző évhez képest csökkent, amelyben szerepet játszott az, hogy Ör. elsősorban azokat a családokat részesíti rendkívüli támogatásban, akiknek az ellátásáról más szociális rászorultságtól függő támogatás biztosításával nem lehet gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Amennyiben a gyermek egészségi állapota miatt indokolt a támogatás, úgy a rendszeres települési támogatások körében nyújtott egészségügyi települési támogatásban részesülhetnek.

2.3. Gyermekétkeztetés

Az **Önkormányzat saját költségvetése** terhére **458.600.000.-Ft-al** (2017. évben 310.500.000.-Ft-al) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

Az Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben saját konyháról biztosított a gyermekek étkeztetése. A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról 5 óvoda (Bóbita, Eszterlanc, Pitypang, Robogó és a Vándor Óvoda) kapja meg a napi 3x-i étkezést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosítja (főzi és szállítja) a napi 3x-i étkezést.

Az iskolákban 2018. évben (általános és középiskola) 3 szolgáltató biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást az Eurest Étteremüzemeltető Kft. és az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt., 2018. januárjától a Kandó Téri Általános Iskola és a Kassa Utcai Általános Iskola tanulói részére a Pannon Menza Kft.

A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezetők-dietetikusok felügyelik a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. sz. Normatív Utasításában előírt követelmények betartását.

A speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését szakorvosi vélemény alapján biztosítják, azon iskoláskorú gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az Eurest Étteremüzemeltető Kft., az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. és a Pannon Menza Kft. szolgálatát.

2018. január 1. napjától az összes óvodában a diétás étkeztetést az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltatja.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) tanulóinak étkeztetése a saját főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.

A Gyvt. 21/B. § értelmében

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon *a)* és *b)* pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Az önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosíthat.

A Térítési díj rend. határozza meg a támogatás rendjét és feltételeit.

A bölcsődei gyermekek étkeztetését mind a tíz bölcsődében önállóan működő főzőkonyha látta el. Az alapanyagok beszerzése egyedi beszerzések útján történt.

A bölcsődékben **493 gyermek** (2017. évben 487 gyermek) részesült étkeztetésben. Ebből normatív alapon 100%-os étkezési támogatásban (jogszabályváltozás miatt a bölcsődékben kiterjesztésre került az ingyenes étkezés) **274 gyermek** (2017. évben 267 gyermek) részesült.

Az óvodákban étkező gyermekek száma **2923 fő** (2017. évben 3029 fő), ebből **1998 gyermek** (2017. évben 1778) kapott 100%-os kedvezményt (jogszabályváltozás miatt az óvodákban kiterjesztésre került az ingyenes étkezés).

Az iskolákban összesen 2018. évben **5543 fő** (2017. évben 5507) részesült étkeztetésben. Az általános iskolákban 100%-os kedvezményben **293 gyermek** (2017. évben 509) részesült, 50%-os kedvezményt **1425 gyermek** (2017. évben 1247) kapott, míg a középiskolai étkeztetésben **116 gyermek** (2017. évben 114) részesült 50%-os kedvezményben.

Gyermekétkeztetés az intézményekben

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma		100 %-os kedvezményben részesülők száma		50 %-os kedvezményben részesülők száma	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Bölcsőde	487	493	267	274	megszűnt	megszűnt
Óvoda	2943	2923	1778	1998	megszűnt	megszűnt
Iskola	5507	5543	509	293	1361	1541
Összesen	8937	8959	2554	2565	1361	1541

2.4. Tankönyvtámogatás

Az elmúlt években a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében ingyenes tankönyvtámogatásban felmenő rendszer alapján részesültek az általános iskola alsó tagozatán tanuló gyermekek, az előző tanévben már a negyedik osztályig jártak ingyen, alanyi jogon a tankönyvek.

A Kormány azzal a szándékkal kezdte meg a tankönyvellátás rendszerének megújítását, hogy magas minőségű, mindenki számára elérhető, a 21. századi versenyképes tudást biztosító taneszközök álljanak a tanulók és a pedagógusok rendelkezésére. A Kormány a köznevelési esélyegyenlőség és a családok támogatása jegyében felmenő rendszerben bevezette az ingyenes tankönyvellátás intézményét és átvállalta a szülők anyagi terhét, amelyet a tankönyvek megvásárlása jelentett volna.

Annak érdekében, hogy minden általános iskolás tanuló ingyen kapja a tankönyveket és minél több család részesüljön a kedvezményben, a Kormány célul tűzte ki, hogy egy ütemben vezeti be az 5-8. évfolyamra, illetve kiterjeszti a 9. évfolyamra is az ingyenes tankönyvellátást a 2017/2018. évi tanévtől kezdődően. Az 1265/2017. (V.29.) Kormányhatározat értelmében tehát a 2017/2018. évi tanévtől az 1–9. évfolyamos tanulók ingyenes tankönyvellátásban részesülnek kivétel nélkül. Az intézkedésnek köszönhetően a szeptemberben induló tanévtől körülbelül egymillió diák (a köznevelésben résztvevő diákok kb. 90%-a) kapta térítésmentesen a tankönyveket.

Ingyenes támogatáshoz a megváltozott jogszabályi feltételek következtében az önkormányzat saját forrásból nem járult hozzá, azonban az előző évek jól bevált gyakorlatához hasonlóan a 2018/2019. nevelési év kezdetén is füzetcsomagot biztosított valamennyi kerületi (állami és egyházi fenntartású) általános iskolában tanuló gyermek részére.

2.5. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat 2000. év óta minden évben csatlakozott a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz**. A szociálisan rászorult, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, vagy felvételi előtt álló fiatalok támogatására ad lehetőséget a pályázat, amelynek finanszírozására a 2017-es évhez hasonlóan **2018. évben is 10 millió Ft** került betervezésre az Önkormányzat költségvetésében.

2018. évben a benyújtott pályázatok alapján „**A**” típusú (felsőoktatási intézmény hallgatója) támogatott **54 fő**, míg „**B**” típusú (érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizett fiatal) **4 fő** részére tudott támogatást nyújtani az önkormányzat. A támogatási összegek 2019. évben január és augusztus hónapban kerültek/kerülnek utalásra az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő részére.

Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi forrásait figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A „Gólyahír” Program a XVIII. kerületben élő fiatal családok gyermekvállalásának ösztönzése miatt indult el, melynek keretében az Önkormányzat a családba érkező újszülött gyermekek fogadásához kíván segítséget nyújtani egy ajándécsomag formájában.

Az ajándécsomagra jogosult az az újszülött gyermek,

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és
- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándécsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A 2015. januárjában megalakult Egészségügyi Tanácsadó Testület gyermekorvos, illetve védőnő tagjainak javaslata alapján került meghatározásra az ajándécsomag tartalma, mely babaápolási cikkeket – digitális lázmérő, kézfertőtlenítő kendők, babatörölő kendők, steril mull lapok, Sudocrem, pelenka alátét, fertőtlenítő oldat –, valamint fürdőlepedőt és egy nagyméretű hűtő mágneset tartalmaz. A mágnesen a szilárd táplálékok bevezetési ideje (milyen táplálékot hány hónapos kortól lehet adni a csecsemőnek) és a gyermekorvosi ügyeleti telefonszámok szerepelnek, valamint a csomagba bekerülnek különböző tájékoztató anyagok a babák gondozásával kapcsolatban.

A Program 2018. évben is sikeresen működött, 720 újszülött kapott csomagot.

Humán Papillóma vírus elleni védőoltás támogatása fiúk részére

Az Önkormányzat 2010. év óta teljes mértékben átvállalta az általános iskola 7. osztályába járó és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező leánygyermek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. Az ingyenesen igénybe vehető HPV elleni védőoltások beadása a leánygyermek számára államilag támogatott, ezért az Önkormányzat úgy döntött, hogy teljes mértékben átvállalja az általános iskola 7. osztályába járó és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező fiúgyermek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. A fiúk részére a legkorszerűbb kilenckomponensű HPV elleni védőoltást biztosítjuk. Az Önkormányzat 2018. évi költségvetésében az oltóanyagra 18 millió Ft állt rendelkezésre.

Önkormányzat által fenntartott intézmények

Az Önkormányzat 10 bölcsőde fenntartásával biztosítja a kerületben a gyermekek napközbeni ellátását. Az önkormányzat vezetése évről-évre törekszik arra, hogy a gyermekek egészséges, biztonságos, korszerű környezetben történő nevelése, gondozása érdekében az épületeken kívüli és belüli folyamatos felújításokat és karbantartásokat hajtson végre.

A kerületben 20 önkormányzati fenntartású óvoda működik, ezen kívül három alapítványi fenntartású óvodával kötött az Önkormányzat köznevelési szerződést, a Csodálatos Gyermekvilágért Alapítvánnyal, a Fecskefészek Schwalbennest Alapítvánnyal, valamint a Két Kéz Segítő Alapítvánnyal. A Két Kéz Segítő Alapítvány működtetésében álló Csoda-Bogár Ház Óvodában 7 fő kerületi lakcímmel rendelkező autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek fejlesztésére van lehetőség.

A Pestszentlőrinci Zenevár Óvodában 6 fő autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek fejlesztésére van lehetőség, amelynek személyi és tárgyi feltételeit 2017. évtől kezdődően az Önkormányzat biztosítja.

A Pestszentlőrinci Szivárvány Óvoda 2016. szeptember 1. napjától az ELTE gyakorló óvodája lett, tevékenységükben az óvodapedagógus hallgatók gyakorlati képzése valósul meg.

Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A Szeged-Csanádi Egyházmegye által fenntartott **Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató** az Önkormányzat tulajdonában álló helyiségek bérletét pályázat útján nyerte el. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Egyesület mintegy 4 000 családjából kiemelt gyermekről gondoskodik, tevékenységének középpontjában a nevelőszülői hálózat működtetése áll, emellett a nevelőszülők és az általuk befogadott gyermekek életét, mindennapjait segítik nevelőszülői tanácsadók támogatásával, valamint segítenek megvalósítani a vér szerinti szülőkkel való kapcsolattartást. Az Önkormányzat az Egyesület részére a helyiségeket 50%-os kedvezményrel adta bérbe határozott időre.

A **Nyúlcipő Konduktív Alapítvány** 2013. év óta 5 éves határozott időtartamban térítésmentesen használta a 1184 Budapest, Lakatos út 13. fszt. 6. szám alatti 164 m² alapterületű helyiséget. Az Alapítvány a kerületben és vonzáskörzetében biztosít konduktív pedagógiai, alapozó terápiás, szenzoros integrációs terápiás és korai fejlesztő foglalkozásokat. Az Alapítvány már csecsemőkortól foglalkozik a megkésett mozgásfejlődéssel, beszédfejlődéssel, halmozott sérüléssel, tanulási problémákkal, figyelem és magatartási problémákkal, autizmus spektrum zavarral és mozgássérült gyermekekkel. Az Önkormányzat az Alapítvány konduktív pedagógia feladatainak ellátására további 5 év időtartamra ingyenesen használatba adta a fentiekben már megnevezett helyiséget.

3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

A Gyvt. által megfogalmazottak szerint a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A fenti feladatok ellátását Önkormányzatunk intézményei – a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: intézmény) és intézményei, az Egyesített Bölcsődék 10 tagintézménye – működtetése révén biztosítja.

A gyermekjóléti alapellátás kerületi szintű biztosítása érdekében az önkormányzat törekszik arra, hogy az egyes intézmények és tagintézményei földrajzi elhelyezkedésük következtében lefedjék a kerület teljes területét.

A Gyvt., illetve az Szt. a vizsgált időszakban ismételten számos módosításon ment keresztül, a Gyvt. 4 alkalommal, az Szt. 2 alkalommal került módosításra.

A vizsgált időszakban történő legfontosabb jogszabályi módosítás a 2018. szeptemberétől bevezetésre kerülő óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás, melynek jogszabályi alapja a 2/2018. (I.18.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet módosítását tartalmazó jogszabály. A módosított rendelet 1. számú melléklete rendelkezik arról, hogy 2018. szeptemberétől 1000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekre vetítve 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges. A szolgáltatási elem bevezetéséhez önálló szervezeti egység kialakítása, valamint a szükséges humán erőforrás felvétele szükséges. További lényeges változás, hogy a jogszabályokban meghatározott munkakörökhöz szükséges képesítési előírások köre bővült, mellyel a jogalkotó a megnövekedett szakemberhiány kezelésére szándékozott megoldási alternatívát kínálni.

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit felhasználva szolgálja a gyermek testi, lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a családjából kiemelt gyermek visszagondozását.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata egyrészt a kerületben élő gyermekeket érintő jóléti szolgáltatások szervezése, a gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése, másrészt a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése és a kialakult veszélyeztetettség kezelése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a kerületben 2018. évben a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ látta el, egy intézményegységként fogva össze az Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó kötelezően ellátandó különböző gyermekjóléti alapellátásokat.

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ tagintézményei:

- Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyermek Átmeneti Otthona és a
- Családok Átmeneti Otthona.

3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás

A fenntartó által engedélyezett dolgozói létszám a 2018-as költségvetési évben 73,5 fő, amely 2018. szeptemberétől az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésével 87,5 főre módosult. Ennek következtében a szakalkalmazottak és technikai dolgozók aránya az alábbiak szerint változott: szakalkalmazott 82,5 fő, technikai alkalmazott 5 fő.

2018. december 31-én 64 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (GYED, tartós betegség, fizetés nélküli szabadság). Technikai dolgozó 5 fő.

Részmunkaidős foglalkoztatás az alábbi munkakörökben történt:

- szociális asszisztens
- jogász
- családsegítő

A 2018-as évben 19 főnek szűnt meg a munkaviszonya (2017-ben 12 fő) jellemzően közös megegyezéssel, valamint áthelyezéssel, a megüresedett státuszok betöltésére 20 fő került felvételre.

Szakmai feladatot ellátók képesítése

A dolgozók folyamatosan eleget tesznek képzési kötelezettségüknek, így biztosítva a jogszabályi előírásoknak való megfelelést, valamint a szélesebb szolgáltatási struktúrát.

Dolgozók életkor, nem, családi állapot szerinti megoszlása

Az *életkor* tekintetében elmondható, hogy jelentősebb változás nem történt, továbbra is „fiatalosnak” mondható a szakmai team. A *nemek arányát* tekintve – törekvéseik ellenére – továbbra is felülreprezentált a női dolgozók aránya, 9 férfi dolgozója van az intézménynek. Ez az arány évek óta nem változott. Lényeges változás nem történt a dolgozók *családi állapotának* tekintetében sem. A megoszlást tekintve első helyen továbbra is a házasságban élők állnak, őket követik az egyedülállók és végezetül az élettársi kapcsolatban élők.

Tárgyi feltételek – műszaki állapot

Az Intézmény Alapító Okiratába foglalt feladatait, szolgáltatásait az alábbi épületekben látja el, illetve nyújtja:

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ (Prevenációs Csoport)	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 11.
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1188 Budapest, Vezér utca 52.
Gyermek Átmeneti Otthona	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 19.
Családok Átmeneti Otthona	1182 Budapest, Üllői út 707.

A fenti címeken található ingatlanokat az intézmény térítésmentesen használja, a működtetéssel kapcsolatos költségeket a fenntartó éves költségvetési keret meghatározásával biztosítja. Közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor a 2018-as évben, hasonlóan a korábbi évekhez. Valamennyi szervezeti egységben folyamatosak voltak a felújítások, az amortizálódott tárgyi eszközök cseréje, valamint a kötelezően előírt tisztasági festések.

A Pestszentimrei Család- és Gyermekekjóléti Szolgálat épületének bővítése Önkormányzatunk által nyújtott költségvetési forrásból fog megvalósulni, melyhez kapcsolódóan szintén elkészültek a felújítási tervek.

Gazdálkodás

Az Intézmény elfogadott és jóváhagyott költségvetése az Önkormányzat 2018. évi költségvetéséről szóló 27/2017. (XII.15.) önkormányzati rendelete alapján 333.111.000.-Ft volt.

Külön címzett támogatásként került meghatározásra és felhasználásra

- a nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatosan 13.000.000.-Ft,
- az Intézmény által szervezett programok lebonyolításához kapcsolódóan „utazási támogatás” 792.000.-Ft.

Bevétel átmeneti gondozás

Szafeladat szám	Térítési díjból származó bevétel 2017. év/Ft	Térítési díjból származó bevétel 2018. év/Ft
GYÁO- 879018	267.153.-	881.097.-
CSÁO- 879019	326.655.-	301.965.-
Összesen	593.808.-	1.183.062.-

A személyi térítési díj bevételei az átmeneti gondozásban lévő gyermekek esetében a 2017-es évhez képest a GYÁO vonatkozásában emelkedtek, a CSAO esetében kis mértékben csökkentek. A térítési díjbevételek növekedésének oka a Gyermekek Átmeneti Otthonáról szóló részben részletesebben kerül kifejtésre.

Ellenőrzések

2018-ban a Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály tartott ellenőrzést a Gyermekek Átmeneti Otthonában, valamint a Családok Átmeneti Otthonában a fertőző betegségek megelőzésének és kezelésének módszerei és gyakorlata, valamint a kártevő irtás és a tálaló konyha tárgyában. Az ellenőrzés során megállapították, hogy mindkét szervezeti egység a hatályos népegészségügyi szabályozásoknak megfelelően működik. Ezentúl rendszeresek voltak a szakmai vezetők által történő belső ellenőrzések, melyek az intézmény működéséhez, valamint a nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó munkafolyamatok összehangolásához, a kompetencia határok és hatáskörök tisztázásához nyújtott segítséget.

3.1.2. Szakmai tevékenység

Prevenációs tevékenység

A programok iránt megnövekedett igények tették szükségessé, hogy a 2011-es év végétől kísérleti jelleggel létrejöjjön egy prevenációs csoport. A csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat, csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében.

A 2012. szeptember 1. napját követő átalakításoknak köszönhetően a csoport már önálló épületben tudta ellátni feladatát. Célként fogalmazódott meg, hogy ne csak a szabadidős programokat biztosító munkatársak kerüljenek elhelyezésre az épületben, hanem a prevenációban szerepet játszó egyéb munkaköröket betöltők is, így a fejlesztőpedagógus, a tanulást segítő családgondozó, a mentálhigiénés és a pszichológus munkatárs. Valamennyi programról írásos beszámoló és jelenléti ív készült.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a prevenációs programokra, a prevenációs csoport 5 főből áll (1 fő csoportvezető, 1 fő gyógypedagógus, 1 fő tanító és 2 fő utcai-lakótelepi szociális munkás), a tanácsadó/utcai-lakótelepi szociális munkás státusz jelenleg betöltetlen. A csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat és a csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében.

Általános prevenáció - aktív életmódot magában hordozó szabadidős és sporttevékenység, közösségi élmény programok keretében.

Játszóház - Közösségépítő foglalkozások

A Játszóház 2018. évben is lehetőséget adott a környéken élő fiataloknak, hogy az iskola után, illetve az iskolai szünetekben már délelőtt is életkori sajátosságuknak megfelelően játékkal, vagyis hasznosan töltsék el szabadidejüket.

Felnőtt felügyelet mellett csocsózhattak, ping-pongozhattak és választhattak a társasjátékok közül is. A feszültség levezetésére bokszzzsák, trambulín, többfunkciós kondicionáló gép és Xbox vehető igénybe.

Alkalom: 243 (2017-ben 249)

Gyerekszám: 3890 (2017-ben 3685)

A közösségi élmény erősítésének keretén belül kerültek megszervezésre a gyermekeknek, családoknak szóló klubfoglalkozások, közös kirándulások, sportprogramok.

Az Intézmény évek óta szervezi a gyermekek táboroztatását, illetve szervez különböző programokat hátrányos helyzetű gyermek számára. E tevékenységkör keretein belül cél a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok részére élményszerű lehetőség biztosítása a szabadidő hasznos és kulturált kihasználására, környezetbarát szokások kialakítására. Kiemelt szerepet kapnak a természettel és környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek, a környezettel való harmonikus együttélést biztosító szokások, magatartásformák kialakítása, kirándulások rendszeres szervezése megelőzve a közegészség elleni bűncselekményeket, mint pl. a környezetkárosítás, természetkárosítás. Ezek a tevékenységek elsősorban klub formában kerültek megvalósításra, szem előtt tartva a folyamatosságot és a rendszerességet.

A célcsoportot elsősorban szociálisan hátrányos helyzetű, családi diszfunkciókkal, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, gyakran elmagányosodott gyermekek jelentik. Az ő esetükben fokozottan fennáll a jövőben a deviáns csoportokhoz való csatlakozás és a szerhasználat veszélye.

A programok illeszkednek a célcsoport szükségleteihez, közösséget teremt, kortárs kapcsolatok kialakítására ad lehetőséget, a résztvevők kapcsolatteremtő képessége javul, ezáltal a szabadidő hasznos eltöltésének módját kínálja.

Alkalom: 111 (2017-ben 198)

Gyerekszám: 425 (2017-ben 1214)

Nyári tábor

2018-ban **25 gyermeknek** tudtak lehetőséget adni arra, hogy nyári táborban vegyen részt (2017-ben 25 gyermeknek), mely ismételten Balatonbogláron került megszervezésre. A tábor elsődleges célja továbbra is az egészséges életmód, mint érték megismertetése volt a jellemzően hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel. Az egészségnevelésen túl további cél volt, hogy a nyüzsgő Havanna lakótelepről természeti környezetbe vigyék feltöltődni és kikapcsolódni a gyermekeket. A környék természeti adottságai lehetőséget biztosítottak fürdőzésre és gyalogtúrák megtételére egyaránt.

A csoportos foglalkozások keretében feltérképezték a gyermekek gondolkodásmódját a lelki egészség fontosságáról, az egészséges táplálkozásról, dohányzásról, alkohorról, illetve drogokról. A beszélgetések kötetlen légkörben zajlottak, sokszor kézműves foglalkozások keretén belül. A Balaton közelsége adta lehetőséget és a jó időt kihasználva minden nap strandoltak, túrázásokat és múzeumlátogatásokat szerveztek számukra, valamint cirkusz- és kalandpark látogatáson vettek részt.

Tanulásegítés, fejlesztés, korrepetálás

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztéseknek, korrepetálásoknak. Továbbra is hatékonyak bizonyult a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek és az ezáltal kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermekek is nyitottabbá és befogadóbbá váltak. A felzárkóztatási feladatokat a fejlesztőpedagógus és a tanító egymás között megosztották, így az iskolai tananyagra és a részkapességek fejlesztésére egyaránt lehetett koncentrálni.

2018. évben korrepetáláson **99 fő** vett részt **387 alkalommal**, fejlesztésen **92 fő** vett részt, **275 alkalommal**. (2017. évben korrepetáláson 101 fő vett részt 387 alkalommal, fejlesztésen 78 fő vett részt, 360 alkalommal).

Baba-mama Klub

Továbbra is nagy sikert és igényt elégített ki a baba-mama klub, ami a nagy érdeklődésre való tekintettel már heti két alkalommal működött, 2018. évben összesen **40 fő** volt regisztrálva. Az alkalmankénti részvételi arány változóan 16-20 fő volt. Az együttléteket közös játékkal, mondókázással, énekelgetéssel, gitározással és sok beszélgetéssel tették tartalmassá. A tavalyi évben is nagy sikert aratott a farsangi és a húsvéti ünnepség. Az alkalmakat színesítik különböző tanácsadások és előadások. A klubból kinőtt, már óvodás gyermekként többen visszajárnak óvodás tornára vagy iskolafelkészítő fejlesztő foglalkozásokra.

Iskolai közösségi szolgálat

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ Prevenciós Csoportjánál lehetőség volt az 50 órás iskolai közösségi szolgálat teljesítésére, két helyszínen biztosították a tanulónak az aktuális programokba történő bekapcsolódást.

A **Prevenációs Csoporton** belül lehetőség volt a szorgalmi időszakban és tanítási szünetekben szabadidős programokon, játszóházi foglalkozásokon való részvételre, illetve általános iskolás gyermekek korrepetálására, pótvizsgára felkészítésére, általában magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika tantárgyakból, német és angol nyelvből, valamint lehetőség volt a **nyári napközis táborban** is teljesíteni a közösségi szolgálatot. Csatlakozni lehetett a különböző szakrajok (pl.: kézműves, túra raj) munkájához, gyermekek programra kísérése, felügyelete, közös játékok, sporttevékenységek formájában.

Prevenációs csoportban részt vett: **20 fő**

Bókay napközis táborban részt vett: **25 fő**

Köznevelési, közoktatási intézményekben tartott csoportfoglalkozások

A Prevenációs Csoport a szolgáltatásban megjelenő gyermekek problémáira, szükségleteire reagálva folyamatosan működtetett gyermekcsoportokat. A csoportos szociális munka a hasonló problémával küzdő vagy hasonló élethelyzetben lévő gyermekek esetében nagyon hatékonynak bizonyult, nem beszélve a csoportban végzett munka közösségteremtő erejéről és pozitív szocializációs hatásairól. Ennek elősegítése érdekében rendszeresen tartottak csoportfoglalkozásokat iskolai osztályközösségek részére, melyek minden esetben a közoktatási intézmény, valamint a gyermekek igényei szerint kerültek megszervezésre. A gyermekeknek szóló csoportfoglalkozások valamennyi korosztályt megcéloztak az óvodától egészen a középiskoláig (heti, kétheti, illetve havi rendszerességgel).

A 2018-as évben 6 általános iskola 19 osztályában zajlottak foglalkozások.

Egyéb prevenációs tevékenységek

Nyári napközis tábor

A Központ a 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort közösen az Eötvös Loránd Általános Iskolával. A tábort igénybevevők létszáma a **2018-as évben 14608 fő**, míg 2017-ben 15 735 fő volt (halmozott adat). A tábor 44 munkanapon keresztül működött átlagosan napi 350 fővel. A tábor zárásaként került megszervezésre Balatonakaliban egy hetes tábor, olyan gyermekek részére, akik hosszabb időt töltöttek el a napközis táborban.

Szünidei étkeztetés

A vizsgált időszakban került sor másodízben a szünidei étkezés megszervezésre és lebonyolítására. A jogszabály ugyan csak a jogosultak nyilatkozatát írja elő, azonban fenntartói döntés értelmében a teljes étkeztetés lebonyolítása tartozik a Központ feladatai közé.

Szünet megnevezése	2017. év Igénylők száma	2018. év Igénylők száma
Tavaszi	24	32
Nyár	20	20
Őszi	33	30
Téli	28	24

A szünidei gyermekétkeztetés kapcsán az elmúlt években jelentkező átvételi probléma a kiszállítás során a 2018-as évben már nem volt tapasztalható. Továbbra is nehézkes volt viszont a nyári napközis tábor keretei között biztosított szünidei étkeztetésnél a tábori programokat nem igénybe vevő gyermekek szüleinek esetében a megrendelt étel átvétele.

Közérdekű munka büntetésére ítélt elítéltek foglalkoztatása

Sajátos szolgáltatása az Intézménynek a közérdekű munka büntetésre ítélt elítélteknek való munkahely biztosítása, amit a 2016-os évtől kezdtek el kísérleti jelleggel. A 2018-as évben 7 főre vonatkozóan történt meg az intézmény kijelölése a BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Felnőtt korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről, míg a 2017-es évben 8 főre vonatkozóan. A beszámolási időszakban 4 fő töltötte le a büntetését, 1 fő esetében megszüntetésre került, mert nem jelent meg. Bár ez a fajta tevékenység nem kapcsolódik szorosan a kerületi gyermekjóléti-szociális feladatokhoz, de társadalmi szinten megjelenő preventív hatása vitathatatlan. Szintén új elemként jelent meg e körben a jóvátételi munka büntetésre ítélt elítéltek kijelölése az intézmény vonatkozásában, amely a 2018-as évben 2 kijelölést jelentett.

Adományközvetítés

2018. februártól-decemberig minden hónapban 20 család részesült tartós élelmiszer csomagban a Magyar Vöröskereszt jóvoltából. Az Intézmény az adományok közvetítésében segédkezett. A tartós élelmiszercsomagra javasolt családok valamennyi szervezeti egység esetmenedzserei/családsegítői javaslatára kerültek összeírásra. A 11 hónap alatt megfelelő kapcsolat alakult ki a két intézmény között, kölcsönös volt az együttműködés.

Szükség esetén a Magyar Vöröskereszt segítette a gyermeket váró családok babakelengyéjének összekészítésében. Mindezzel elősegítették, hogy a gyermekek a családon belül nevelkedhessenek. A két intézmény együttműködve nemcsak a tartós élelmiszercsomag keretén belül segítette a családokat, 2018. szeptemberben 7 család részesült tanszercsomagban.

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodájának segítségével 2018. októberében 20 család részesült burgonya-adományban, majd 2018. decemberében 50 család részesült tartós élelmiszercsomagban.

2018. decemberében a Lufthansa German Airlines magyarországi vállalatának segítségével 20 család részesült tartós élelmiszercsomagban.

2018. december 11-én az Országos Gyermekmentő Szolgálat és az OTP jóvoltából 12 kisiskolás korú gyermeknek volt lehetősége részt venni a WestEnd City Centerben tartott „Mindenkinek karácsonya” című rendezvényen.

Rendszerek a kinőtt, már nem használt ruhák, kisebb bútorok, gyermekneveléshez kapcsolódó eszközök felajánlása, melyeket rendszerint azonnal tudnak is továbbítani a gondozott családok részére.

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magába:

- családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
- gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás (Szt. 64. § (1) bekezdés).

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését (Gyvt. 39. § (1) bekezdés).

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják:

Intézményegység megnevezése	Biztosított szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	- gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A biztosított szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézménynek minősül. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, amelyek kizárólagos hatáskörébe tartoznak.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok

A Szolgálatok által nyújtott szociális segítő munkát elsődlegesen együttműködési megállapodás alapján veszik igénybe. A szolgáltatást igénybe vevővel együttműködési megállapodást kell kötni, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. Ilyen megállapodás megkötésére **2018. évben 1787** személyt érintően került sor (2017. évben 1393 személyt érintett).

A megállapodással rendelkezők életkori megoszlás szempontjából eltérést mutattak a két szolgálat tekintetében. Amíg a pestszentlőrinci településrészen több a gyermek, addig a pestszentimrei településrészen az 50 év felettiiek száma a magasabb. A nemek arányát tekintve mintegy 58%-ban a nők kerülnek kapcsolatba a szolgálatokkal az előző évekhez hasonlóan.

A nyújtott szolgáltatások nemcsak együttműködési megállapodás keretében vehetők igénybe, hanem tanácsadás keretében is, valamint egyszeri alkalommal. A tanácsadásban részt vevők azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtást adtak, de együttműködési megállapodás megkötésére nem került sor.

Egyszeri alkalommal azok veszik igénybe szolgáltatásaikat, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható. Az ilyen jellegű igénybevétel módja azonban inkább a pestszentlőrinci településrészen volt a jellemző.

A fenti igénybevételek módja összesen **1208 családot** és **2346 főt** érintett.

Igénybevétel módja/fő (Halmazott adat)

Igénybevétel módja	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	
	2017. év	2018. év	2017. év	2018. év
együttműködési megállapodás alapján	920	1189	471	598
tanácsadottként/egyszeri alkalommal megjelent	184	291	311	268

Együttműködési megállapodás keretében a szolgáltatást igénybe vevők:

- **Gazdasági aktivitás** szerint jellemzően foglalkoztatottak 563 fő (2017-ben 457 fő), azaz megjelennek a munkaerőpiacon, míg inaktív 519 fő, melybe beletartoznak a nyugdíjasok, valamint a 15 évesnél idősebb eltartottak.
- **Legmagasabb iskolai végzettség** tekintetében jellemzően legfeljebb befejezett nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezik a 17 életévnél idősebbek közül 318 fő (2017-ben 256 fő), befejezett szakmunkásképző iskolai végzettséggel pedig 153 fő (2017-ben 188 fő). Továbbra sem jellemző a magasan kvalifikált igénybe vevők megjelenése a Szolgálatoknál, összesen 99 fő rendelkezik felsőfokú iskolai végzettséggel (2017-ben 59 fő).
- **Családi összetétel** szempontjából viszonylag magas az egyedülálló szülő 1-2 gyermekkel összesen 260 család (2017-ben 234 család), valamint a házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők száma 1-2 gyermekkel összesen 230 család (2017-ben 200 család). A házastársi (élettársi) kapcsolatban 3 vagy több gyermeket nevelő családok száma 99, illetve 27 családban egyedülálló szülő nevel 3 vagy több gyermeket.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma eltérően alakult az elsődleges probléma szerint, azaz amivel felkeresik a Szolgálatokat. A problémák igen sokrétűek és összetettek, így az alábbi nagyobb csoportok határozhatók meg:

- gyermeknevelési probléma,
- életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, a hozzá tapadó magatartási- és teljesítményzavar,
- anyagi és az ehhez kapcsolódó foglalkoztatással kapcsolatos,
- egészségügyi probléma,
- családon belüli bántalmazás,
- elhanyagolás.

Az elsődlegesen hozott probléma típust vizsgálva azt láthatjuk, a 2017-es évhez képest megváltozott a hozott probléma aránya. Míg 2017-ben az anyagi, foglalkoztatással kapcsolatos problémákkal az összes igénybe vevő 24%-a kereste fel a szolgálatokat, addig 2018-ban ez az arány 8,7%-ra csökkent. Ezzel egyidejűleg a gyermekneveléssel kapcsolatos problémák következtében 2018-ban az igénybevevők 25,6%-a kereste fel intézményt, míg 2017-ben a kliensek 17,6%-ánál jelent meg elsődleges problémaként ez a típus.

A gyermeknevelési problémák háttérben a szülők nem megfelelő attitűdje, eszköztelensége rejlik. Ez a problémakör annyiban jelent kihívást a Szolgálat családsegítőinek, hogy a szülők nehezen ismerik be az ilyen jellegű hiányosságukat, ezáltal hosszú ideig nagy az ellenállás részükről. Az előző évek adatai alapján folyamatos növekedést mutat azon családok száma, akik e problémátípus miatt kerülnek kapcsolatba a gyermekjóléti szolgáltatással, 2018-ra 208 családdal kerültek kapcsolatba annak érdekében, hogy segíthessék a megfelelő gyermeknevelési minták kialakítását.

Az egészséghez kapcsolódó problémák alatt nemcsak szervi, hanem lelki-mentális problémákat is értünk. E problémahalmazon belül ez utóbbi a velük kapcsolatba kerülő 813 családból 45 családot érintett a 2018-as évben. Az ellátottak egészségi állapotához kapcsolódóan meg kell említeni a szenvedélybetegséget, mely nem markánsan, de megjelenik, összesen 3 családot érintően.

Az igénybevevők életvitele nagyon sok esetben konfliktussal terhelt, amellyel kapcsolatban a gyermek a legsérülékenyebb. A családon belüli bántalmazás az egyik olyan problémakör, melynek feldolgozása a leghosszabb időt vesz igénybe.

Továbbra is nehezen felismerhetők a szexuális abúzus jelei és tünetei, így kevés az ezzel kapcsolatos jelzés, megkeresés. Az elhanyagolás, a bántalmazás mellett, a második olyan probléma, mely az esetek többségében hatósági intézkedést von maga után. A 2017-es évhez képest az elhanyagolással érintett gyermekek családjának aránya az összes gondozásban lévő családhoz viszonyítva 5%-ra nőtt, míg 2017-ben az igénybevevőknek csupán 1%-át érintette. A családon belüli bántalmazás az összes aktív háztartás 5%-ánál jelent meg elsődleges problémaként, mely a 2017-es évhez képest nem mutat változást. A gyermekintézménybe való beilleszkedési probléma 2017-ben az ellátottak 5,1%-ánál jelent meg, míg a 2018-as évben ez arány 11,9%-ra nőtt, melynek hátterében a jelzőrendszer megerősödése állhat.

Az igénybe vevővel való szociális munka elkezdését követően, az esetek többségében hamar kiderül, hogy több probléma okozza a családok működési nehézségeit, melynek kezelése egy komplex cselekvési folyamaton keresztül enyhíthető, oldható fel. E komplex családsegítés keretében több esetben krízisorientált ellátás és szolgáltatás szervezésére volt szükség annak érdekében, hogy a gyermekek családból való kiemelése megelőzhető legyen (anyaotthon, családok átmeneti otthon, gyermekek átmeneti otthona, védett otthon). A sokproblémás családok megsegítése összetett gondozási folyamat során történik. Egyrészt a családtagok egyéni tekintetű problémáinak segítése a konkrét szolgáltatások, tanácsadások, készségfejlesztés, képviselet és információk nyújtásával, szervezésével, másrészt azonban a beavatkozás fókuszában a család egysége, rendszere áll, annak minden tagjával, a gondozás komplexitása mentén.

A 2018-as évben tovább nőtt azon gondozott gyermekek száma, akik a válás, illetve a válás után bekövetkezett krízishelyzet, a megbomlott egyensúly, a szülők közötti diszfunkciók, a szülők közötti kommunikáció hiánya, vagy éppen a gyermek érdekeit szem elől tévesztő, saját, szülői érdekek és sérelmek mentén szerveződő, hatalmi játszmákkal tűzdelt kommunikáció és életvitel következtében kerülnek veszélyeztetett helyzetbe.

A hozott és az időközben módosult problémák meghatározták a **szakmai tevékenység** irányát és tartalmát. Továbbra is a segítő beszélgetés 2018-ban 4801 alkalom (2017-ben 3310 alkalom) és a családlátogatás 2018-ban 4051 alkalom (2017-ben 3060 alkalom) volt a középpontban. Azáltal, hogy az anyagi-megélhetési problémák markánsan jelentek meg, így igen magas a pénzügyi-természetbeni ellátások igénybevételeiben való segítségnyújtások száma (2018-ban 360 esetben, 2017-ben 235 esetben). A szociális szakmai tevékenység járulékos eszköze az információnyújtás, melyre 2018-ban 4648 (2017-ben 2820 alkalommal) került sor. Az információnyújtás emelkedésének hátterében a megváltozott intézményi struktúra és jogszabályi környezet áll, mely lehetővé teszi, hogy azokban az esetekben, melyeknél nem áll fenn a gyermek veszélyeztetettsége, egyszeri információnyújtás keretében támogassák a családokat.

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye a fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagoké is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a szülővel. Az esetvitel szempontjából fontos szerepet tölt be az esetkonferencia és az esetmegbeszélés. **Esetkonferencia** megszervezésére **2018-ban 139** (2017-ben 126), **esetmegbeszélés** megtartására pedig **157 alkalommal** (2017-ben 71) került sor.

A fenti számok jól mutatják, hogy a megnövekedett igénybevétel mellett nem csak a Szolgáltatással kapcsolatba kerülő családok és igénybevevők száma emelkedett, hanem a családsegítők által a hozott problémák megoldására irányuló szakmai tevékenységek száma is.

Kapcsolatfelvétel módja – észlelő- és jelzőrendszer

Összevonásra került a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás jelzőrendszere. A jelzőrendszer és a jelzések egyetemlegessé váltak, azaz a gyermekekre és a felnőttre vonatkozóan a Szolgáltatás felé kell jelzéssel élni, melynek lehetőségével a társszakmák képviselői egyre inkább éltek, ez a lenti táblázat adataiból jól látható. A beérkezett jelzések alapján a 18 éven felüli személyekkel kapcsolatban érkezett jelzések száma a 2017-es évhez képest emelkedett.

A **kapcsolatfelvétel módja** elsődlegesen továbbra is a jelzőrendszer tagjai által kezdeményezettek (275 főt érintően), majd a gyámhatósági megkeresések következnek, amely 109 alkalom volt (83 gyermeket érintően). A szülők 2018-ban 63 gyermek kapcsán keresték fel önként a Szolgáltatásokat.

A gondozottak létszámának alakulását nagymértékben meghatározza a Gyvt.-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan feladatot ellátók (továbbiakban: **jelzőrendszer**) felkészültsége, jelzési gyakorisága.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (halmazott adat)

Jelzést tevő	2017. év/jelzés	2018. év/jelzés
Egészségügyi szolgáltatást nyújtó + védőnő	92 ebből 17 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	113 ebből 27 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	56 ebből 3 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	54 ebből 13 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Átmeneti gondozást biztosító	4	5
Köznevelési intézmény	322	316
Rendőrség	18 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	33 ebből 6 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	2	4 mindegyik 18 éven felülire vonatkozott
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	25 ebből 10 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	34 ebből 11 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Gyámhivatal	83 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	109 ebből 8 jelzés 18 éven felülire vonatkozott

A jelzőrendszer tagjai részéről **453 gyermekre vonatkozóan érkezett jelzés** (2017-ben 602 gyermekre). Egy-egy gyermek kapcsán több helyről is érkezhethet jelzés, ugyanazon probléma kapcsán (pl. iskolai hiányzás esetén az iskolától és a gyámhivataltól is). Az észlelő- és jelzőrendszer fokozott felelősségét az ágazati szinten megjelenő jogszabályi változások és szakmai útmutatók, protokollok is hangsúlyozzák. Olyan felelősségi alakzatok jelentek meg, melyek be nem tartása felelősségre vonást eredményezhet. A jelzőrendszer tagjai továbbra is gyakran nehezményezik ezt, melynek elfogadtatása érdekében a Szolgálat keretében foglalkoztatott **jelzőrendszeri felelősnek** továbbra is meghatározó szerepe volt.

A jelzőrendszeri felelős az, aki közvetlen kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival. Az alábbiakra került sor a 2018-as évben:

1. **Az éves jelzőrendszeri tanácskozás** 2018. február 28-án került megtartásra a Kondor Béla Községi Háztól bérelt helyiségben. A tanácskozáson az alábbi javaslatok kerültek megfogalmazásra:
  - esetmegbeszélő csoport visszaállítása,
  - több terápiás gyermekpszichológus, fejlesztőpedagógus és logopédus alkalmazása,
  - fogadóórák visszaállítása a Központ munkatársai részére az intézményekben,
  - prevenció előadások tartása pedagógusoknak és diákoknak egyaránt,
  - folyamatos tájékoztatás a jogszabályváltozásokkal kapcsolatban a jelzőrendszer tagjai számára.
2. **Szakmaközi megbeszélések** (7 alkalommal)
A megbeszélések témája elsősorban a szakmát érintő változásokkal kapcsolatosak voltak.

A szakmaközi együttműködést erősíti a Fővárosi Törvényszékkal meglévő együttműködési megállapodás, mely szerint a Szolgálatnál felújított és a gyermekbarát meghallgató szobákra vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő interjúszobának a Budapest XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság által történő használatát rendezik. A 2018-as évben 3 alkalommal került használatra a meghallgató szoba.

Veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozó adatok

A Gyvt. definiálja a veszélyeztetettség fogalmát, mely szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, azaz olyan tényezőket kell figyelembe venni, amelyek a gyermek vagy a szülő magatartását befolyásolják.

E tények a következők mentén csoportosíthatók:

- **környezeti okok:** ide tartoznak a gyermek közvetlen környezetében jelentkező okok pl. lakás nem megfelelő állapota, életviteli probléma, stb.,
- **magatartási okok:** mely az érintett gyermek negatív viselkedési formájából vagy szenvedélybetegségből adódnak,
- **egészségügyi okok:** ezen okok a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségéből adódó veszélyeztetettség körébe tartoznak, amennyiben a szülői gondoskodás vagy az intézményi elhelyezés nem elégséges az akadályok elhárításához,
- **anyagi okok:** amikor is a veszélyeztetettség, az anyagi gond egyértelműen a jövedelmek hiányából származik.

A 2018-as évben **507 veszélyeztetett kiskorút (360 család)** (2017-ben 525 kiskorú) tartottak nyilván a Szolgálatok, melyből 261 a pestszentlőrinci területen, 246 pedig a pestszentimrei területen lett regisztrálva. A gyermek környezetében található okok kiemelkedő szerepet játszanak a veszélyeztetettségben. Az előző évekhez képest viszonylag kevés az anyagi okból veszélyeztetettek száma, míg továbbra is meghatározó a környezeti problémákra visszavezethető veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai/gyermekszám

Veszélyeztetettségi főcsoport	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám	
	2017. év	2018. év	2017. év	2018. év
Környezeti	218	191	172	181
Magatartási	33	43	47	52
Egészségi	2	8	7	9
Anyagi	44	19	2	4

A **környezeti főcsoporton** belül a nevelési problémával (89 gyermek), a szülők-család életvitelével (19 gyermek) és a családi konfliktusokkal (117 gyermek) érintett gyermekek száma magas.

A **magatartási főcsoporton** belül, továbbra is a gyermekintézményekbe való beilleszkedési nehézség (74 gyermek) és tankötelezettség elmulasztása (16 gyermek) állt leginkább a veszélyeztetettség mögött.

Az **egészségi főcsoporton** belül szinte minden gyermek a magatartási vagy tanulási zavar (16 gyermek) miatt állt a gondozásukban.

Megállapítható, hogy a pestszentlőrinci területen működő Szolgálat esetében a családok anyagi helyzete okán veszélyeztetett kiskorúak száma csökkent, míg a környezeti és magatartási főcsoportba tartozó veszélyeztetett gyermekek száma növekedett. Ennek hátterében az állhat, hogy a jelzőrendszer tagjai egyre kevésbé az anyagi és megélhetési nehézségek okozta helyzetekben látják a probléma gyökerét, hanem sokkal inkább a gyermek viselkedésében, környezetében.

Amennyiben a veszélyeztetettség hátterében húzódó okok az alapellátásban nem kezelhetők, a Szolgálat családsegítői jelzéssel élnek a Központ munkatársai felé hatósági intézkedés kezdeményezése érdekében. A 2018-as évben 48 gyermek kapcsán tettek ilyen jelzést, míg 8 gyermeket érintően pedig közvetlenül éltek jelzéssel a Gyámhivatal felé.

A Szolgálatokon belül kiemelten kerülnek a figyelem középpontjába az elhanyagolással és bántalmazással érintett gyermekek esetei.

Bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermekek száma/fő

Megnevezés	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő	
	2017. év	2018. év	2017. év	2018. év
Bántalmazás	20	24	24	13
Elhanyagolás	11	34	11	7

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Központot érintő legfontosabb változás volt, hogy az esetmenedzserek a Budapest XVIII. kerület közigazgatási területét lefedve látták el feladatukat, függetlenül a gyermek lakóhelyének irányítószámától. Ennek következtében szorosan együtt kellett működniük a Szolgálatok családsegítőivel. Az esetmenedzserek tevékenysége kettős, egyrészt hatósági intézkedéssel kapcsolatos esetekben jártak el, másrészt a Szolgálatoknál dolgozó családsegítők munkáját segítették.

Az alábbi a hatósági intézkedések körébe tartozóan láttak el feladatokat az esetmenedzserek:

- védelembe vétel
- megelőző pártfogás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- utógondozás
- családba fogadás
- gyermek harmadik személynél történő elhelyezése
- gyermek tankötelezettsége előmozdítása és a gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása.

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek

A gondozott családok száma 2018. évben **549 család**, a gondozási folyamat **764 főt** érintett, amely emelkedett az előző évhez képest (2017. évben: 310 család, 454 főt érintett).

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2018. évben 418 fő volt (2017. évben 291 volt). Hatósági intézkedésre **118 esetben tettek javaslatot**, melyből egy sem került elutasításra, azaz a Gyámhivatal minden esetben megalapozottnak tartotta javaslatukat.

Véglegessé vált hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2018. évben

Hatósági intézkedés	Érintett kiskorúak száma	
	2017. évben	2018. évben
Védelembe vétel	142	224
Ideiglenes hatályú elhelyezés	20	32
Nevelésbe vétel	102	129
Családba fogadás	19	22
Harmadik személynél történő elhelyezés	8	11
Összesen	291	418

Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma összességében 43%-os emelkedést mutat. Jelentősen, 57%-al nőtt a védelembe vett és 25%-al a nevelésbe vett gyermekek száma. Ideiglenes hatállyal elhelyezett, családba fogadott és utógondozott gyermekek száma kis mértékben emelkedett.

Az **esetmenedzserek feladata** az alábbi tevékenység típusok köré csoportosíthatók:

- szociális segítő tevékenység,
- esetkonferencián való részvétel,
- felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (védelembé vételhez és nevelésbe vételhez kapcsolódóan),
- elhelyezési értekezleten való részvétel,
- családlátogatás,
- környezettanulmány készítése,
- egyéb.

Szociális segítő tevékenységet (segítő beszélgetés, információnyújtás, tanácsadás) az esetmenedzserek **2699** alkalommal (2017-ben 2232) végeztek. **Esetkonferencián 189** (2017-ben 170) alkalommal vettek részt. **Első védelembé vételi tárgyaláson 119** (2017-ben 81) alkalommal, védelembé vétel **felülvizsgálati tárgyaláson 134** (2017-ben 129) alkalommal, **nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyalásán 36** (2017-ben 30) alkalommal vettek részt az esetmenedzserek. Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál 31 alkalommal képviselték az Intézményt. **Családlátogatást 510** (2017-ben 790) alkalommal végeztek, **környezettanulmányt 40** (2017-ben 54) alkalommal készítettek. **Egyéb** tevékenységek közé sorolhatók az esetmenedzselési, szervezési, koordináló, kontrolláló feladatok, szakemberekkel folytatott konzultációk, adminisztráció, e tevékenységek száma **3628** (2017-ben 2607).

A megváltozott intézményi struktúrára való átállás eredményeként jól látható, hogy az esetmenedzserek által végzett tevékenységek száma is növekedett. Ez annak köszönhető, hogy az esetmenedzserek és családsegítők között lévő feladatmegosztás alapján a gyermekvédelmi gondoskodásban érintett gyermekek esetében a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat is ellátták, ezek kiegészültek az esetmenedzselési feladatokkal, amelynek keretében a családsegítőket bevonva a gondozási folyamatba szervezték, irányították és koordinálták a szociális segítő tevékenységet. Ennek megfelelően az esetmenedzserek által készített környezettanulmányok, valamint családlátogatások száma csökkent az előző évekhez viszonyítva.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által megvalósításra kerülő EFOP-1.9.4. – VEKOP-16-2016-00001 „*A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása*” című kiemelt projektben a „*Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás kibővülő feladatkörének módszertani támogatása*” munkacsoportban a Központ szakmai vezetője, mint szociális diagnózis felvételi szakértő folyamatosan részt vett.

A projekt célja volt a közös szakmaszemlélet kialakítása, valamint az Szt. alapján 2018. január 1. napjától bevezetésre került és kötelezően ellátandó feladat lett a szociális diagnózis készítése, melynek bevezetését és alkalmazását elősegítette a 2017-ben elindult módszertani támogatás. A program keretében az egyének és családok szükségleteinek pontos felmérését egy szociális diagnózis felvételi szakember végezte el, amely felmérés segítette a hatékony szolgáltatási rendszer kialakítását.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének (MACSGYOE) Módszertani hálózata 2017. májusától fővárosi szinten is szerveződő, havi rendszerességgel megrendezésre kerülő szakmai fórumain rendszeresen részt vettek az Intézmény munkatársai. E szakmai fórum célja, hogy a szakértők és a területen dolgozók között kölcsönös, egymást tájékoztató nyílt együttműködés alakuljon ki, ezzel segítve az országos módszertan és a jogalkotók munkáját, valamint a gyakorlatban tevékenykedő szakemberek felkészítését az újonnan bevezetendő szolgáltatási elemekre.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt. a család- és gyermekjóléti központokhoz delegálja az általános hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatásokon túl a **speciális szolgáltatásokat** is, melyek közé az alábbiak tartoznak.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat a kerületben élő családok és a kerületben dolgozó szakemberek számára biztosítja az Intézmény nyitva tartásán túli elérhetőségét.

Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítséget, illetve szakmai tanácsot kaphasson. Az intézmény munkatársai előre meghatározott beosztás alapján, heti váltásban biztosították az ügyeletet, a hívásokról nyilvántartást vezettek.

A hívásnaplók alapján **2018-ban 45 hívás érkezett** (2017-ben 25 hívás). A szolgáltatást az igénybevevők egyre inkább a rendeltetésének megfelelően használják, ugyanis a beszámoló időszakában egyre kevésbé volt jellemző a szombati kapcsolattartásokhoz kapcsolódó hívások száma, elsődlegesen inkább a krízishelyzet miatt vették fel velük a kapcsolatot.

Kapcsolattartási ügyelet

A Központhoz tartozó további speciális szolgáltatás a kapcsolattartási ügyelet, melynek célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy egy semleges, külső behatásoktól mentes helyen találkozhasson egymással. Erre bírósági vagy gyámhivatali határozat alapján kerülhet sor, de a szülők kérésére is igénybe vehető ez a szolgáltatás.

Megnevezés	2017. év	2018. év
Családszám	15	44
Megvalósult alkalmak száma	180	187

A számokból látható, hogy a 2017-es évhez képest az igénybe vevő családok számában jelentős, majdnem háromszoros emelkedés történt, azonban a megvalósult alkalmak száma nem éri el ezt az arányt, melynek hátterében a szabályozott kapcsolattartások gyakoriságának változó szabályozása, valamint a szülők egymással való együttműködési készségének pozitív irányú változása húzódhat meg.

Egészségügyi-kórházi szociális munka

Szintén speciális szolgáltatásként biztosítják az egészségügyi-kórházi szociális munkát, melyet 1 fő lát el, valamennyi szervezeti egység keretében osztott munkakörben, a tanácsadó egyben mentálhigiénés szakemberként is dolgozik. A 2018-as évben 125 esetben (2017-ben 128) nyújtott szakmai segítséget a családsegítőknél/esetmenedzsereknek, illetve támogatta a szülőket.

Az előző beszámolási időszakhoz képest a válsághelyzetben lévő várandós anyák esetében nyújtott szakmai tevékenységek száma a tavalyi évben megjelent esetekhez képest duplájára nőtt, 7 esetben érkezett jelzés e problémakör miatt (2017-ben 3 eset). A gyermeknevelési problémák miatt érkező esetek száma tovább emelkedett 2017-ben 49 esetet érintett, 2018-ban 55 esetet.

Több probléma köré csoportosultak az esetek: mentális, pszichés problémával küzdő nők gyermekvállalási nehézségei, több gyermeket nevelő családok újabb, nem várt gyermekáldása, nehéz szociális és anyagi körülmények között gyermeket vállaló családok, párkapcsolati válságban lévők gyermekvállalása.

A tanácsadó tevékenységét elsősorban a személyes konzultáció jellemzi mind a családokkal, mind a családsegítőkkal, esetmenedzserekkel és más szakemberekkel, melyet a szakmai ajánlások és protokoll által kialakított rend szerint megfelelően adminisztrál.

Szakmaközi kapcsolataik révén mind a kerületi védőnőkkel és a kerületet érintő egészségügyi intézményekkel aktív együttműködés tapasztalható.

A speciális szolgáltatások körébe tartoznak még a pszichológiai és jogi tanácsadás, valamint a mediáció, családkonzultáció és a hátralékkezelési tanácsadás.

Szolgáltatás megnevezése	Ellátottak száma		Alkalmak száma	
	2017. év	2018. év	2017. év	2018. év
pszichológiai tanácsadás	376	287	1566	2015
jogi tanácsadás	348	283	643	810
mediáció	16	28	29	52
családkonzultáció	18	41	33	136
hátralékkezelési tanácsadás	33	86	170	656

A speciális szolgáltatásokon belül a jogi és pszichológiai tanácsadás megjelenhet önállóan, gondozás nélkül, illetve a gondozási vagy cselekvési terv részeként.

A jogi tanácsadást igénybe vevők száma csökkent ugyan, azonban a megvalósult alkalmak száma emelkedett, melynek oka az lehet, hogy a jogász-tanácsadókat felkeresők problémái összetettebbek, nem oldhatók meg egyetlen találkozás alkalmával.

A mediáció egy olyan eljárás, konfliktuskezelő módszer, amikor egy harmadik, semleges fél nyújt segítséget a feleknek a vitájuk rendezéséhez anélkül, hogy ő maga döntené el a vitát. A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő.

Az Intézmény 3 fő családkonzulenszt foglalkoztat megbízási szerződéses jogviszonnyal. Családkonzultáció során a rendszerszemléletű megközelítés alapján a családot vagy a párt tekintik a problémák keletkezésének és a beavatkozás egységének. A konzultáció fókuszában a családi egység és annak alrendszerei (pl.: szülők és gyerekek, férfiak és nők) állnak. A családkonzultáció a családi kapcsolatokban igyekszik változást elérni verbális és nonverbális interakciók révén. A családkonzultáció számaival kapcsolatos emelkedés jelzi, hogy olyan jellegű szolgáltatási elemről van szó, mely nagyban megkönnyíti és hatékonyan kiegészíti a családsegítők és esetmenedzserek munkáját.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely teljes körű ellátást biztosít a gyermekek részére a szülővel kötött megállapodás alapján.

Igénybevétel módja

Az átmeneti gondozás minden esetben a törvényes képviselők írásbeli kérelmével indult. A kérelem benyújtása során a szülők minden esetben tájékoztatást kaptak az ellátás tartalmáról, az Otthon működéséről és házirendjéről. A tájékoztatást követően került sor az első interjúra, melynek célja, hogy a gyermekről és a család helyzetéről előzetes információt szolgáltasson, mire a gyermek befogadása megtörténik. Segítséget nyújt továbbá ahhoz, hogy a szülő megfogalmazhassa, hogy mit lát helyzetében a fő problémának, miért is kéri az elhelyezést és mit vár az átmeneti gondozástól. Ezt követően került sor a „Szülői megállapodás” megkötésére, mely alapvetően meghatározza az átmeneti gondozás kereteit és feltételeit. Tartalmazza az ellátás várható időtartamát, a szolgáltatások formáját, módját, valamint a személyi térítési díj fizetésére vonatkozó szabályokat. A fizetendő személyi térítési díj mértékéről az ellátás kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatták az igénybe vevő törvényes képviselőjét. A megállapodást minden esetben megküldték a fenntartónak és biztosították a jogorvoslat lehetőségét. Az elhelyezést követően értesítést küldtek a tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központnak, illetve szolgálatnak, továbbá a gyermekkel kapcsolatban álló szakembereknek, mint pl.: köznevelési intézmények, védőnői szolgálatok, stb.

A **térítési díjbevételük** a 2018-as évben **881.097.-Ft** (2017-es évben 267.153.-Ft) volt, **díjhátralékosként 2 családot** tartottak nyilván (hátralék összege 194.347.-Ft). A díjhátralékosokat írásban felszólították a fizetési kötelezettség teljesítésére, továbbá a teljesítetlen díjhátralékok végrehajtáshoz szükséges dokumentációt minden esetben megküldték a Jegyző részére. Jellemzően munkanélküli szülőkről van szó, akik nem rendelkeztek jövedelemmel, ezért a térítési díj behajtása is problémaként jelent meg a fenntartó számára.

Teljes körű ellátás biztosítása

A szolgáltatók számára a Gyermekek Átmeneti Otthona esetében a Gyvt. 45. § (1) bekezdése előírja, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermek számára teljes körű ellátást kell biztosítani. Ennek megfelelően gondoskodtak a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelő étkeztetéséről, valamint ruházataról. A **taneszközzel való ellátás** is folyamatosan problémát okozott a szülőknek, melyek rendszeres pótlásáról és beszerzéséről az esetek többségében a Budapest Főváros XVIII. kerületi Gazdasági Ellátó Szolgálaton keresztül történő megrendelésekkel gondoskodtak. Az elmúlt évekhez képest a **gyermekek ruházkodását** 2017. évben nem kellett az intézményi költségvetésből finanszírozni.

A teljes körű ellátás részeként az Otthonban gondozott gyermekeknek biztosították a tanulói Budapest-bérleteket. Az utazás költségeinek finanszírozásával gördülékenyebbé vált a gyermek és családja közötti kapcsolattartás, valamint a közoktatási intézménybe való eljutás. Az átmeneti otthon által 2018. évben a gyermekek részére vásárolt **bérlet költsége 175.950.-Ft** volt (2017. évben 62.100.-Ft).

Az átmeneti gondozás ideje alatt a gyermeket a befogadását követő hónap első napjától kezdődően zsebpénz illeti meg. A havi zsebpénz összegét a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 82. § (1) bekezdése szabályozza. Az érintett időszakban a **zsebpénz kifizetésére fordított összeg 175.950.-Ft** (2017. évben 115.140.-Ft) volt.

A változatos és egészséges ételmezés biztosítása magába foglalja a napi ötszöri étkezést, melyből egynek meleg ételnek kell lennie. Tapasztalataink azt mutatják, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek gyakran alultápláltak, illetve étkezési szokásaik, étrendjük nem tartalmazza a fejlődésükhöz szükséges alapvető élelmiszereket. Ezeket a hátrányokat és hiányosságokat a napi zöldség-gyümölcs és tejtermékek vásárlásával igyekeztek pótolni. A **3x-i főétkezést** (reggeli, ebéd, vacsora) az EUREST Étteremüzemeltető Kft. segítségével biztosították. A köztes kis étkezések saját raktárkészletből kerültek kiadásra, melyet igény szerint történő bevásárlások során szereztek be.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

A gyermekek átmeneti gondozásának – a jogalkotó eredeti szándéka szerint – azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. külföldön vállal munkát, kórházi ellátásra szorul), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük. Ezekben az esetekben szakember bevonásának biztosítása mellett, lehetőség szerint a családterápia megkezdése, valamint egyéni terápia biztosítása a cél, a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

Bekerülés oka	2017. év/fő	2018. év/fő
Szülők életvitele	3	4
Magatartási-, teljesítményzavar	-	-
Felügyelet hiánya	2	15
Bántalmazás gyanúja	1	-
Lakhatási gondok	14	7
Családi konfliktus	14	5

A fenti adatokból jól látható, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevők milyen problémák mentén kérték az átmeneti gondozást. A szolgáltatás megtervezésének alapjául szolgáló, „klasszikusnak” mondható esetek, mint pl.: a törvényes képviselő egészségügyi kezelése, szülői felügyelet hiánya.

A **leggyakoribb bekerülési okok** között a gyermekek felügyeletének hiánya és a lakhatási problémák említhetők. A felügyelet hiánya miatt bekerült gyermekek száma arra enged következtetni, hogy a megerősített jelzőrendszeri tevékenység hatására a gyermekekkel kapcsolatban álló szakemberek egyre több alkalommal választják az átmeneti gondozás által nyújtott lehetőséget megoldásként, mint a gyermek gyermekvédelmi szakellátásba kerülését. A felügyelet hiányát az esetek többségében időszakos jellegű másodállás vagy kórházi kezelés okozta. A családi konfliktusok miatt bekerülő gyermekek létszámának csökkenése háttérben a véglegessé vált nevelésbe vételi határozattal érintett gyermekek számának emelkedése állhat, melyből arra következtethetünk, hogy a gyermek környezetében felmerülő veszélyeztettség olyan mértékű, melyre már nem jelent megoldást az átmeneti gondozást.

Ellátottak a család jövedelmének függvényében

Az elmúlt évek tendenciáihoz képest elmondható, hogy a családok jövedelmi helyzete, ha kis mértékben is, de javult. Az átmeneti gondozásba került gyermekek szülei nagyrészt bejelentett állással rendelkeztek, mely megfigyelhető a térítési díj bevétel növekedésében is. Kiemelendő azonban, hogy a kérelmezők között egyre nagyobb számban jelennek meg a dolgozói szegénységben élő családok, akik annak ellenére nem tudják biztosítani megélhetésüket, lakhatásukat, hogy bejelentett foglalkoztatási jogviszonnyal rendelkeznek.

Ellátotti adatok

Az átmeneti otthon a vizsgált időszakban **42 fő (halmazott adat)** számára biztosított átmeneti gondozást, elhelyezést, melyből 7 fő felnőtt (szülő). 2018. évben **18 családdal kötöttek** megállapodást. A kríziselhelyezéssel, **ideiglenes gondozásban** ellátott igénybe vevők száma **23 fő** volt.

Átmeneti gondozás főbb mutatói

Év	Létszám/fő	Kihasználtság	Gondozási napok száma
2017.	38 (melyből 6 fő szülő)	35%	1538
2018.	42 (melyből 7 fő szülő)	51,8%	2272

2018. évben a gondozási napok száma 2272 volt, melynek tükrében az átlagos átmeneti gondozásban töltött idő 54 nap volt (halmazott adat). A fenti számokból jól látható, hogy az otthon kihasználtsága a korábbi évekhez képest javulást mutat azonban továbbra is kiemelt feladat a gyermekek átmeneti otthona kapcsán a kihasználtság növelése.

A családban jelentkező magatartási és teljesítményzavarok hátterében gyakran a nem megfelelő családi háttér és a nevelési attitűdök állnak. Ezeknek a problémáknak a felszínre hozása, valamint a problémák és az azok megoldásához vezető eszközök megtalálása és elsajátítása sok erőfeszítést és időt igényel a család részéről.

2018. évben az életkori megoszlás tekintetében az előző évhez képest nagyobb számban vették igénybe az átmeneti gondozást az iskolás és óvodás korú gyermekek esetében.

Az átmeneti gondozás megszüntetésének okai

A gyakorlat azt mutatja, hogy sikerült visszaszorítani a maximális gondozási időtartam kihasználtságát, 10 hónapot meghaladó gondozásra nem volt szükség. Az időtartamot nagymértékben meghatározta egyrészt a bekerülés oka, másrészt a szülő együttműködése az Otthonnal. Ideiglenes gondozásra 4 gyermek és 5 felnőtt esetében került sor.

A mihamarabbi kigondozás érdekében szorgalmazták a kapcsolattartás gyakoriságát, az esetmegbeszéléseket és esetkonferenciákat, szorosabb együttműködést kezdeményeztek más szakemberekkel és intézményekkel.

Az egyéni gondozási-nevelési tervekben rövidebb határidőket és gyakoribb kontroll lehetőségeket igyekeztek beépíteni. A kigondozás sikeressége paralel a gondozásban eltöltött idővel.

Minél rövidebb ideig tartózkodik a gyermek átmeneti gondozásban, annál nagyobb a valószínűsége a családjába való visszagondozásnak. A gyermekek közül, a vizsgált időszakban **30 fő a családjához** tért vissza. A kigondozás jellemző iránya továbbra is a család (85,7%).

Kigondozásra vonatkozó adatok

Kigondozás iránya	2017. év/fő	2018. év/fő
Vérszerinti családba	17	30
Gyermekvédelmi szakellátás	5	2
Családok átmeneti otthonába	6	-
Nagykorúvá válás miatt	-	-
Egyéb ok miatti kikerülés	1	-

Szabadidő

Fontosnak tartották, hogy a gondozott gyermekek részére változatos programokat szervezzenek, melyre legtöbbször iskolai szünetek alkalmával volt lehetőség. A gyermekek a gyermekfelügyelők kíséretében jártak a budapesti Holnemvolt Parkban, a Gellért-hegyi csúszdaparkban, moziban, valamint a város nevezetességeit látogattak meg. Különböző kézműves foglalkozásokat is szerveztek a gyermekek részére. A Prevenációs Csoport által szervezett programokon (mozi-, cirkuszlátogatás) is részt vettek a gyermekek.

Szintén kiemelt jelentőségű és a családi légkör megteremtését szolgálja, hogy az átmeneti gondozás ideje alatt is meg legyenek tartva a hagyományos ünnepek. Húsvét alkalmával a gondozottak „tojáskeresésen” vettek részt, amit az átmeneti otthon udvarán tartottak, illetve minden gyermek részesült húsvéti csomagban és a hagyományos húsvéti ételek (sonka, tojás) meglétéről is gondoskodtak. Hagyományörzés céljából, a gondozásban lévő fiúk locsolóversetek tanulásával egészítették ki a húsvéti készülődést.

Karácsony közeledtével, valamint Mikulás alkalmából minden gyermek részesült ajándékcsomagban, Karácsonyra pedig személyre szabott ajándékokkal tették szebbé a átmeneti gondozásban lévő gyermekek ünnepi hangulatát. Az ünnepeken kívül a gyermekek születésnapját is rendszeresen megünnepelték, tortával, ajándékkal, közös énekléssel és játékkal.

Team megbeszélések, munkaértekezletek

Ezek a megbeszélések az otthonban szervezett rendszeres „értekezletek”, amelyen minden munkatársnak kötelező volt a megjelenés.

A team témái közül a legfontosabbak voltak:

- jogszabályi változások,
- belső szabályzatok ismertetése,
- aktuális feladatok meghatározása,
- napi ügyek megbeszélése,
- gondozásba vett gyermekekről való tájékoztatás,
- műszakbeosztás megbeszélése, szabadságolás- helyettesítés rendje,
- otthon életét meghatározó témák megbeszélése.

Azon gyermekek esetében, akiknél az átmeneti gondozás várható időtartama 30 napnál hosszabbnak mutatkozott, **esetkonferenciát** szerveztek a Szolgálat közreműködésével, összesen **11 alkalommal**.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona fontos szerepet játszik a gyermekvédelem rendszerében. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásként másodlagos prevenciós szerepet tölt be. Alapvető feltételeket biztosítva elkerülhetővé teszi a család széthullását, a gyermek családból való kiemelését. A kialakult krízishelyzet kezelésével, megoldásával megelőzhető a problémák súlyosbodása, a gyermekek további veszélyeztetése.

A fentiek függvényében a családoknak nyújtott **szolgáltatások** az alábbiak voltak:

- szükség szerinti jogi, pszichológia és mentálhigiénés tanácsadás,
- segítségnyújtás munkahely és megfelelő lakhatási lehetőség kereséshez,
- köznevelési intézmény keresése a gyermek életkorának megfelelően,
- egyéni segítő beszélgetés,
- kapcsolattartás ösztönzése, koordinálása a különélő családtagokkal, rokonokkal,
- életvezetési tanácsadás,
- háztartási tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézéséhez nyújtott segítség,
- a tanulásban nehézséggel küzdő gyermekek részére korrepetálás, felzárkóztatás.

A segítség során elsődleges szempont volt az önálló intézkedés elve. Igyekeztek – problémától függően – inkább csak koordinálási, ellenőrzési szerepet vállalni, ezzel is erősíteni a családok önállóságát.

A „**családias jelleg**” megőrzését szolgálta, hogy a gondozott családok:

- maguk tartották rendben lakószobájukat,
- maguk gondoskodtak családjuk ételmezéséről,
- részt vettek az Otthon udvarának rendben tartásában,
- maguk gondoskodtak gyermekeik neveléséről, gondozásáról,
- a szabadidős programokon, lehetőség szerint az egész család részt vett,
- az ünnepekre való felkészülésben és a közös ünneplésben is részt vettek a családok (díszítés, főzés, sütés, énekek tanulása, közös ünnepi ebéd/vacsora).

2018. évben az éves munkatervben szereplő feladatok jelentős része megvalósult. Havi rendszerességgel munkaülés megtartására került sor, melyeken a tervezett és megvalósított szakmai feladatok elemzése zajlott, valamint kiértékelésre kerültek a családok gondozása során felmerülő esetleges problémák, gondozási folyamatok. Lakógyűlés megszervezésére szintén havonta került sor, illetve szükség esetén biztosítva volt a rendkívüli lakógyűlés lehetősége.

Minden család esetében **esetkonferencia** került megszervezésre a család bekerülését követő hónapban és utána annyiszor, ahányszor szükségesnek találták, amelyeken részt vettek a családokkal kapcsolatban álló szakemberek. 2018. évben összesen **3 alkalommal** került sor esetkonferenciára (2017. évben 6 alkalom).

Élményekben gazdag **programokat** szerveztek a családoknak: udvarrendezés és veteményezés, szabadtéri játékok, szalonnasütés, bográcsozás, fánk és pizza sütés. A mozi látogatás mellett a lehetősége volt a családoknak eljutni a Miniversumba, a Holnemvolt Várba, a Future Parkba, a Normafára, a Magyar Természettudományi Múzeumba.

Sikeresek voltak a már hagyományossá vált ünnepi rendezvényeik is: áprilisban húsvéti tojásfestést és közös ebédet, májusban anyák napi ünnepséget, novemberben pedig adventi estétet és decemberben mikulás napi ünnepséget, valamint karácsonyi közös vacsorát szerveztek. A karácsonyi ajándékozás sikeréhez és az ünnepi hangulat megteremtéséhez nagy mértékben hozzájárult a Gyöngyvirág Szociális Szolgálat által szervezett jótékonyági vásárból befolyt pénzüsszeg, amelyből az Otthonban lakó családok részére a mindennapi életüket megkönnyítő tárgyi eszközöket és a gyermekek számára fejlesztő játékokat vásároltak a Gyöngyvirág Szociális Szolgálat munkatársai. Az ünnepi rendezvényeket általában a gyermekekkel való lázas készülődés előzte meg: énekek, versek tanulása; díszek, ajándékok készítése; a lakószobák és a közös helyiségek feldíszítése. A szülők a nagytakarításban és az ünnepi ételek elkészítésében vettek részt.

Az otthon munkatársai a munkaköri leírásban meghatározott feladatok ismeretében és azok minél szakszerűbb teljesítésének szándékával látták el egyéni feladataikat. A felmerülő problémákat idejében, hatékonyan és egyetértésben meg tudták oldani. Ilyen módon sikerült zökkenőmentesen biztosítani a megszakítás nélküli munkarendnek megfelelő szolgálati beosztást.

Folyamatos és rendszeres volt kapcsolatuk a társintézményekkel, valamint a gyermekeket érintő szervezetekkel és személyekkel.

Elhelyezett családokra vonatkozó adatok

A korábbi évekhez képest az átmeneti gondozásba kerülő családok összetételében nem tapasztaltak változást. **2018-ban** a gondozott **7 családból** 6 kétszülős és 1 egyszülős volt (25 személy, 13 felnőtt és 12 gyermek) – 2017-ben a gondozott 7 családból 5 kétszülős és 2 egyszülős volt (29 személy, 12 felnőtt és 17 gyermek).

Az Otthon **kihasználtsága 2018. évben 90,69%** volt (2017. évben 82,80%), **normatívában** kifejezve 10,88 fő (2017. évben 9,93 fő). **2018-ban** a **gondozási napok** száma **3918** (1930 felnőtt és 1988 gyermek) volt, 2017. évben 3577 (1790 felnőtt és 1788 gyermek). **2018. december 31-én** a gondozottak száma **11 fő (3 család)**, 2017. december 31-én 11 fő (3 család).

Az átmeneti elhelyezést **kiváltó problémák** (halmazott adat):

- szülők életvezetési problémái – 4 család
- elégtelen lakhatási körülmények – 4 család
- kríziselhelyezés – 1 család

2018. évben 3 család került kigondozásra, 2 család önkormányzati bérlakásba, 1 család pedig önkormányzati krízislakásba költözött.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nap-pali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azok számára, akiknek szülei, törvényes képviselői napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükség, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet,
- a házi gyermekfelügyelet,
- az alternatív napközbeni ellátás.

3.2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását-nevelését végző intézmény. Az Egyesített Bölcsődék intézményhálózatát 10 szervezeti egység (59 csoportszoba) alkotja, 700 férőhellyel biztosítja 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátását. A legfiatalabb és egyben legkorszerűbb bölcsőde az Iciri-piciri Bölcsőde, amely 2015. január óta 40 férőhellyel kezdte meg működését.

A kerületben működő 10 bölcsőde szakmai, gazdasági és munkáltatói feladatait az Egyesített Bölcsődék (központ) gyakorolja. Az egyes telephelyeket a központ által meghatározott feladatok és utasítások alapján bölcsődevezetők irányítják. A mindennapi gördülékeny munkavégzést a központban az intézményvezetőn kívül 5 munkatárs segítségével hajtják végre, intézményvezető-helyettes, gazdasági ügyintéző, munkaügyi ügyintéző, ételmezési koordinátor és adminisztrátor. A pedagógus életpálya modell bevezetése a bölcsődei ágazatban innovatív lépés volt a főiskolai végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők számára.

Szakdolgozók:

• Betöltött kisgyermeknevelői és bölcsődei dajkák száma:	171	fő
• GYED-en, GYES-en, tartósan távol:	14	fő
• GYED-GYES mellett dolgozik:	6	fő

Fizikai dolgozók:

• Betöltött kisegítő állások száma (főfoglalkozású):	76	fő
• Betöltött kisegítő állások száma (részfoglalkozású):	14	fő

A bölcsődék napközbeni ellátás keretében segítik a kisgyermeknek családi nevelését, szem előtt tartva a kicsinyek fizikai-érzelmi biztonságát, feltétel nélküli elfogadását, harmonikus fejlődését. Az esélyteremtés már a bölcsődében megkezdődik. Az itt végzett tevékenység szervesen hozzájárul a „Legyen jobb a gyermekeknek” nemzeti stratégia megvalósulásához, a gyermekes szülők szükségleteihez rugalmasan igazodó, személyes szolgáltatások biztosításával, továbbá a korai „képesgondozó” és fejlesztő munkával, a korai szűréssel. A bölcsődék iránti igény nem csökken, ami egyrészt a kerület fiatalodását bizonyítja, másrészt jelzi azt is, hogy a családok nem tudják anyagi okokból kihasználni a GYED, illetve GYES lehetőségét.

Fontos feladat a családokkal való hatékony, segítő együttműködés, ami nem csupán a gondozásra, hanem egyre inkább a nevelési kérdések, problémák kezelésére, megoldására nyújt támogatást. Az intézményekbe felvételt nyert családok elsősorban munkavállalás miatt kérték a bölcsődei felvételt.

A legtöbb fiatal szülő a komoly törlesztő részletek fizetése miatt dönt úgy, hogy szükséges a család megélhetéséhez a két kereset, így az anya is kénytelen a gyermeknevelés helyett munkába állni. Az anyák munka világába való visszatérésének oka leggyakrabban anyagi természetű. Van a kerületnek olyan területe – lakótelepi környezet (Havanna lakótelep), ahol elsősorban a rossz szociális körülmény vagy a családok hátrányos helyzete indokolja a gyermekek felvételét.

Teljesített gondozási napok alakulása (Bölcsődei alapellátás)

Sorszám	Megnevezés	2017. év	2018. év
1.	Teljesített gondozási nap	123,352	124,721
2.	Költségvetési rendelet szerinti osztószám	230	230
3.	Normatíva igénylés alapja (1:2)	537	542

Férőhely-kihasználás éves alakulása bölcsődénként

Bölcsőde neve	Férőhely száma	2017. év		2018. év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	94,66	70,72	88,52	73,00
Erdei Kuckó	48	93,44	73,76	95,72	73,18
Csibekas	72	95,25	74,29	89,87	66,50
Hétszínvirág	72	95,69	70,33	93,02	66,94
Micimackó	72	92,68	63,78	94,58	67,96
Csiga-biga	72	78,86	62,61	95,03	73,56
Bababirodalom	72	95,90	84,50	97,81	82,88
Bambi	72	87,50	65,73	90,99	67,51
Fecskefészek	84	90,20	69,36	93,70	76,28
Napsugár	96	83,45	58,84	84,47	60,76
Összesen	700	90,23	768,81	92,19	70,45

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 40. §-a szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, mely szerint egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek, abban a bölcsődei csoportban, ahol valamennyi gyermek betöltötte a második életévét legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. Sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban (teljes integráció) legfeljebb 10, a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó bölcsődei csoportban (részleges integráció) legfeljebb 6 gyermek nevelhető, gondozható.

A beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatja meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot. Az adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe vehető az a gyermek, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott.

Nem vehető figyelembe ugyanakkor az adott hónap egyetlen nyitvatartási napján sem az a gyermek, aki a hónapban 10 napnál többet hiányzott. A nyitvatartási napok a statisztikai adatokat és a normatíva alakulását is befolyásolják.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően az egyes csoportok gyermeklétszámát igyekeztek betartani. A bölcsődékben az éves mutatót a nyári hónapokban (július-augusztus) járó kevesebb gyermek, valamint a szeptemberi-októberi hónapokban történő folyamatos beszoktatások miatti alacsony beíratott gyermeklétszám határozta meg. A bölcsődékben az éves kapacitásmutatót nagymértékben befolyásolja a felvételre kerülő sajátos nevelési igényű gyermekek száma (ebben az esetben 10 gyermeknél több nem nevelhető-gondozható egy csoportszobában). Évről-évre megfigyelhető, hogy az iskolai nyári szünet kezdetével a bölcsődébe járó gyermekek létszáma is csökken. A nevelési év kezdetekor a beszoktatások ütemének, szakmai elveinek, valamint a szülők igényeinek megfelelően november végére töltődnek fel a bölcsődei csoportok. Betegségek tekintetében a bölcsődei korosztály igen érzékeny, elsősorban a felső légúti megbetegedések a legjellemzőbbek. Azt a baktériumközeget, melybe a családi élet után bekerül a gyermek, meg kell szokni, az immunrendszert meg kell erősíteni.

Veszélyeztetett gyermekek száma a bölcsődékben

A veszélyeztetettség fogalma a Gyvt. szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az észlelő és jelzőrendszer tagjaként, már a legkisebb gyanú esetén is mérlegelés nélkül meg kell tenni a jelzést annak érdekében, hogy a veszélyeztetettséget megelőzzék. Veszélyeztetettség leggyakoribb okai: elhanyagolás, bántalmazás, ingerszegény környezet, szülők mentális zavarai, szociális problémák, életvezetési problémák. Ismereteik alapján tudnak számot adni arról, hogy 2018. évben vélhetően 81 bölcsődés korú gyermek nevelkedett egyszülős családban. Az a tapasztalat, hogy a szülők között zajló konfliktusok kezelésének „bevált” módszere a különválás vagy az elköltözés. A szülők többsége nem él a párterápia lehetőségével annak ellenére, hogy az Egyesített Bölcsődék térítésmentesen biztosítja a család és párterápia lehetőségét.

Korai fejlesztést, gondozást a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. Kerületi Tagintézményének szakemberei végeztek. A bölcsőde megfelelő személyi és tárgyi feltételek mellett nevelheti és gondozhatja a sajátos nevelési igényű gyermekeket. A szakemberekkel együttműködve, ha a gyermek már szakértői véleménnyel érkezik, a felvételét megelőzően lehetőség adódik arra, hogy eldöntsék az integrálhatóság kérdését. A Pedagógiai Szakszolgálat korai fejlesztő központja a Fecskefészek bölcsőde épületében található. Ebben a bölcsődében a sérült gyermekek napközbeni ellátása kiemelkedően magas létszámot mutat, a gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítését, az optimális fejlődés elősegítését támogatta minden kisgyermeknevelő.

Alapszolgáltatáson túli szolgáltatások

A Bababirodalom Bölcsődében található az a Szolgáltató Központ, mely különböző szolgáltatásokkal kíván lehetőséget nyújtani azoknak a családoknak, akik gyermekeiket alkalmanként hosszabb, rövidebb ideig kívánják közösségbe adni. A Központ 20 férőhellyel működik. A közösség élménye, a jó hangulat, a sok ének és mondóka és nem utolsósorban a bábozás, mely mind tartalmasabbá, megismerhetőbbé teszi a gyermek számára környezetét.

Az év folyamán az egyes szolgáltatásokat igénybevevő családok száma: 119 család
A szolgáltatásokat igénybevevő gyermekek száma (felvételi napló alapján): 121 gyermek

Az időszakos gyermekfelügyelet a leggyakrabban igénybevett szolgáltatások egyike, amikor a szülő alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára, vagy egy-egy napra veszi igénybe az ellátást. Az igénybevétel előzetes bejelentkezés alapján történik. A szükséges megállapodás rögzítése után vehető igénybe a szolgáltatás.

Baba-mama klub keretében a gyermek a szülővel, hozzátartozóval van jelen a hét meghatározott napjain. Ideális körülmények között biztosított a gyermek és szülő együttes játéka. A gyermeknek lehetősége van a kortársakkal való ismerkedésre. A szülőknek is lehetőségük van az egymással történő kommunikációra, illetve szakmai tanácsot, javaslatot, segítséget kérhet a klubfoglalkozáson résztvevő kisgyermeknevelőktől.

Bölcsődei ételmezési tevékenység, gyermekétkeztetés

Olyan gyermekekre szabott minőségi ellátás biztosítása a cél, mely megfelelő biztonságú alapanyagok beszerzésére törekszik és maximálisan szem előtt tartja a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) előírásainak követelményeit, a gyermekek helyes táplálkozási kultúrájának kialakítását. Egyben minimálisra csökkenti a helytelen életmód okozta civilizációs betegségek kialakulásának kockázatát. A szakács szakemberek korszerű technológiával és megfelelő hozzáértéssel készítik el az ételleket a minőségügyi módszer alapelvei és a megvalósításhoz szükséges legfontosabb szempontok alkalmazásával, tudatos munkavégzéssel, folyamatosan fenntartva az önellenőrzés, a probléma felismerés és a helyesbítő tevékenységek alkalmazásának rendszerét.

Minden szakember egyet ért azzal, hogy a 20 hetes - 3 éves korú gyermekek részére a saját konyhán készült, az egyéni igényeket is maximálisan figyelembe vevő étkeztetés a legmegfelelőbb.

A napi friss, kiváló minőségű alapanyag egyedi, időre történő beszerzése és elkészítése garancia arra, hogy a kisgyermek minden nap, időben, az életkori és egyéni igényüknek megfelelően ülhessen asztalhoz és kifogástalan minőségű tápanyagokhoz jutnak minden étkezés alkalmával. Egyéves kor elmúltával a gyermekeknek adható ételféleségek skálája egyre bővül. Ebben az életkorban alakítják ki a felnőtt korban is fennmaradó táplálkozási szokásokat, az ízlést, az étkezési ritmust, az étkezési kultúrát, a táplálkozásra vonatkozó higiénés szabályokat. A bölcsődékben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak saját főzőkonyhájukról.

Az egészséget megőrző, betegségmegelőző életmód egyik lényeges eleme a táplálkozás. A gyermekek egészségének megőrzése érdekében nem hanyagolhatják el a folyadékpótlást sem. Ennek érdekében a reggeli és uzsonna mellé minden esetben biztosítani kell a megfelelő mennyiségű folyadékot, valamint a tízóraitra felszolgált ital is a folyadékpótlást segíti, napközben szomjoltásra ásványvizet is kapnak a gyermekek.

Nem szabad megfélemlíteni az ételintoleranciás gyermekekről sem. Bölcsődéinkben a szakorvos által előírt diétát személyre szabottan biztosítják, megfelelő személyi feltételek mellett (dietetikus, diétás szakács). Folyamatos célkitűzés, az EMMI rendelet előírásait figyelembe véve a szülőkkel, érdeklődőkkel megismertetni a bölcsődékben alkalmazott korszerű konyhatechnológiai eljárásokat, a gyermekek korának megfelelő reformételeket, alapanyagokat. Az étkeztetésben dolgozó szakemberek számára elengedhetetlen fontosságú a folyamatos szakmai továbbképzés. Lényeges, hogy a hallott, látott ismereteket be tudják hozni a mindennapokba, képesek legyenek megújulni és alkalmazni.

Az évente elvégzett szülői értékelések vonatkozásában minden évben megállapítható, hogy a gyermekétkeztetés nagyon érzékeny terület. Fontos a szülőknek mikor, mit eszik a gyermek és mennyit. Milyen az íz világa és mennyire változatos, amit a gyermekek elé tesznek.

A bölcsődékbe a beszoktatások alkalmával megkóstoltatják a szülőkkel az ételt. Fontos, hogy ízleljék a helyi „specialitásokat” és természetesen véleményezzék is. A bölcsődébe járó gyermekek helyes táplálkozási szokásainak kialakításához elengedhetetlen az otthoni és az intézményi étkezés/étkeztetés összehangolása.

A bölcsődei étkeztetés mellett öt óvoda gyermekeinek is biztosítják az étkeztetést a Fecskefészek Bölcsődéből.

A speciális étrendre szoruló gyermekek száma 2017. évben 38 fő, 2018. évben 30 fő volt. (tejfehérje-, tejcukor-, glutén-, tojás-, szója-, csonthéjas-, kókuszdió-érzékenység).

- Működő bölcsődei főzőkonyha: 9
- Tálalókonyha: 1 (Iciri-piciri bölcsőde)
- Napi térítési díj: 483,- Ft/nap

Étkezési támogatásban részesülők alakulása a bölcsődékben
(100%-os támogatás)

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek	Nagycsaládban élő gyermek	Tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2017. év	24 fő	125 fő	33 fő	468 fő	18 fő
2018. év	14 fő	137 fő	56 fő	440 fő	16 fő

Bölcsődébe járó gyermekek étkezési napjai (adag):

2017. évben: 112.091

- Ingyenesen étkezők 61 367 (54,75%)
- Teljes árat fizetők 50 724 (45,25%)

2018. évben: 113.376

- Ingyenesen étkezők 63 043 (55,60%)
- Teljes árat fizetők 50 333 (44,40%)

Óvodába járó gyermekek étkezési napjai:

2017. évben: 111 285

2018. évben: 107 516

A bölcsődékben a gyermekeknek napi 4x-i étkeztetést biztosítanak (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna), az óvodákban napi 3x-i étkezés biztosított (tízórai, ebéd, uzsonna).

Az intézményt érintő ellenőrzések

Bababirodalom Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala, Népegészségügyi Osztály ellenőrzést tartott a gyermekek táplálásával kapcsolatban. Eredménye: az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosság nem merült fel.

Bambi Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala, Népegészségügyi Osztály ellenőrzést tartott a gyermekek táplálásával kapcsolatban. Eredménye: az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosság nem merült fel.
- Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Belső ellenőrzési csoportja ellenőrzést tartott a kontroll és pénzügyi folyamatokkal kapcsolatban.

Megállapítások: Tűzvédelmi szabályzat felülvizsgálata, emlékeztető készítése a munkaértekezletekről jelenléti ívvel.

Csibekas Bölcsőde

- Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Belső ellenőrzési csoportja ellenőrzést tartott a kontroll és pénzügyi folyamatokkal kapcsolatban.

Megállapítások: Emlékeztető készítése a munkaértekezletekről jelenléti ívvel.

Iciri-piciri Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatala által tartott ellenőrzés, amelyről végzés nem áll rendelkezésre.
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság ellenőrzést tartott az élelmiszer higiénéjével, élelmiszer biztonsággal és élelmiszer minőségével kapcsolatban. A minősítés eredménye 93% (jeles) lett.
- Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszerbiztonsági, Növény és Állategészségügyi Osztály hatósági ellenőrzést tartott. Eredmény: Élelmiszer biztonságot veszélyeztető hibát, hiányosságot nem találtak.

Egyesített Bölcsődék

- Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Belső ellenőrzési csoportja ellenőrzést tartott a kontroll és pénzügyi folyamatokkal kapcsolatban.

Megállapítások: Kiegészítő Pénzkezelési Szabályzat készítése, a munkaköri leírások és a Szervezi és Működési Szabályzat összhangjának megteremtése, a selejtezési jegyzőkönyvek jegyzékének aláírása a selejtezési bizottság által, készpénzfelhasználások indokoltságának vizsgálata.

A bölcsődék minőségpolitikája

A kisgyermekkel végzett munka tudatos, összetett pedagógiai felkészültséget kíván mellett, hogy a gyermeki fejlettséget, igényeket, korosztályi sajátosságokat szem előtt kell tartani. Minden, ami körbeveszi a gyermeki világot, ismeret és tapasztalatszerzés, amely a gyermek fejlődésére, viselkedésére hatással van. A bölcsődében a minőségbiztosítási elvárások rendszere garancia a gondozás-nevelés magas színvonalára. A minőségbiztosítás fontos elemei a személyi és tárgyi feltételek, a dolgozók képzettsége, szakképzése és továbbképzése.

A minőségi munka célok kitűzése nélkül nem érhető el, a cél elérése után elemzésre, további javításra és ellenőrzésre van szükség. A napközbeni kisgyermekellátás területén figyelembe kell venni a gyermek, a család, a társadalom és a szolgáltató igényeit. A bölcsődében a gyermek és a család elégedettsége mutatja a szolgáltató minőségi munkáját.

A bölcsődék hitvallása

A 0-3 éves korosztály nevelésének, gondozásának minősége rendkívül meghatározó, hiszen az egészséget, a jólétet, az együttműködés képességét, a szociális készségeket és vágyat mind-mind ezek az élmények befolyásolják. Ebben az időszakban a szellemi, érzelmi és szociális készségek kibontakoztatása a legfontosabb feladat, melyhez egy holisztikus szemléletű, a gyermek szükségleteire és jogain alapuló integrált, a szülőket és a társszakmákat bevonó programra van szükség. Minden gyermek egyedi szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, amelyek segítségével sokoldalú, harmonikus személyiség válhat belőle. A bölcsődék arra törekcsenek, hogy a gondjaikra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

Jövőre vonatkozó célkitűzések

- Egyesített Bölcsődék belső átalakítása.
- Erdei Kuckó Bölcsőde felújítása (nyílászárók cseréje).
- Csibekas, Hétszínvirág, Micimackó Bölcsődék főzőkonyhájának felújítása.
- Szülői kompetenciaerősítő beszélgetések szervezése szakemberek bevonásával.
- Minősített gyakorlóterület cím elnyerése.
- Udvari játékeszközök folyamatos beszerzése.
- A csoportszobák felszereltségének korszerűsítése.
- A környezet ápolása, pályázatokban történő részvétel.
- A munkatársak mentális egészségének ápolása, megtartása.

3.2.2. Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A családi napközi – az alapellátáson túli szolgáltatásként – speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatással segítheti a családokat. A családi napközi működhet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben.

A családi napköziben – a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva – legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő.

A kerületben működő családi napközik:

- Dominó Családi Napközi-Játszóház 1182 Bp., Torda u. 20.
- Kalimpa Családi Napközi és Játszóház 1182 Bp., Kossuth L. u. 180/B.
- Karate Kölyök Családi Napközi 1183 Bp., Korpona u. 5.
- Vackor-Kuckó Családi Napközi és Játszóház 1185 Bp., Üllői u. 672.
- Kiskópé Családi Napközi 1181 Bp., Katona J. u. 5.
- Élménykuckó Családi Napközi 1184 Bp., Lenkei utca 50/A.
- Gyermeksziget Családi Napközi 1181 Bp., Dráva u. 69.
- Mackófalva Családi Napközi 1188 Bp., Ady Endre u. 49/A.

4. A JÖVŐRE VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat továbbra sincs könnyű helyzetben a szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működtetése kapcsán, hiszen a megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötelék erősítését, a családban élés segítségét kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.

A Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatos feladatokat a Humánszolgáltatási Irodán belül a Szociálpolitikai csoport látta el. Így közelebb került egymáshoz a gyermek- és felnőtt védelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló egyének, családok problémáit komplexen, racionálisabban lehessen kezelni, gyorsabb legyen a reagálás a felmerülő gondok mielőbbi megoldására. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások törvényileg garantált, intézményes keretei adottak.

A gyermekek védelme mindenki kötelessége, felelőssége, ezért évente megvizsgáljuk a kerületi gyermekek érdekében tett intézkedéseinket, meghatározzuk feladatainkat, valamint évente sor kerül a gyermekvédelmi munka továbbfejlesztését és javaslatok megfogalmazását elősegítő Gyermekvédelmi Tanácskozásra (2018. február 28.)

Az elmúlt év során a megfogalmazott javaslatok minden területen megvalósultak, mely azt tükrözi, hogy az ágazatban dolgozó szakemberek – együttműködve a fenntartó döntéshozóival – felismerték az együttműködésben rejlő lehetőségeket és igyekeztek azokat minél hatékonyabban kiaknázni a közös cél érdekében.

A kerületi lakosok igényei alapján új térítéses szolgáltatások bevezetése és működtetési feltételeinek biztosítása a gyermekjóléti intézményekben. Az önkormányzat költségvetésében – a mindenkori költségvetési helyzet függvényében – céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz. Az Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben biztosítani az állagmegóvási és karbantartási munkákhoz szükséges anyagi fedezetet. Pályázati lehetőségek intenzívebb igénybevétele.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen dolgozó szakemberek segítségével a jelzőrendszer keretei között gyors és hatékony együttműködés kialakítása a veszélyeztetett gyermekek, illetve krízishelyzetbe került családok segítése érdekében.

6. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt.-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokoltá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszerrel és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvállalás, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében.

Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat. Az önkormányzat felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Különösen igaz ez a gyermekvédelem területén. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

Az önkormányzattal együttműködési megállapodással rendelkező civil szervezetek:

- Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezete;
- Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesülete;
- Budapest XVIII. kerület Nyugdíjas Érdekvédelmi Egyesület és tagszervezetei;
- Rózsa Nyugdíjas Klub;
- Szent Lőrinc Ltp. Nyugdíjas Klub;
- Tomory Lajos Múzeum.

A megállapodás értelmében az együttműködő civil szervezetek az együttműködési megállapodásban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó önkormányzati rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyernek támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a működését támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító programokhoz nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- gyermek- és ifjúságvédelem;
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok;
- kulturális és hagyományőrző tevékenységek.

A kerületben – az együttműködő civil szervezeteken kívül – 193 db civil szervezet működik, valamint 23 egyházközség nyújt szolgálatot. Az Önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek számára minden évben meghirdetett pályázatával a kerületi civil szervezetek működését, programjaikat, valamint egyházak esetében ingatlanjaik felújítását és a kerület lakosai számára nyitott és hasznos programjait támogatja:

- családbarát programok: nyári többnapos és napközis táborok;
- egészségmegőrzést, egészséges életmódot népszerűsítő figyelemfelhívó programok;
- fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok (klubbeszélgetések szervezése, meghívott előadókkal, különböző, a fogyatékkal élőket érintő témában, pl. foglalkoztatás, továbbtanulási lehetőségek);
- szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása;
- idős, fogyatékos emberek terápiája;
- serdülőkorúak mentálhigiénéjével foglalkozó programok;
- családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek;
- közösségfejlesztés, kis, helyi közösségek önszorgató mechanizmusának erősítése.

A kerületben működő egyházak is szerves részét képezik a helyi események, karitatív célok megvalósulásának. Az önkormányzattal közösen létrehozott programok javarészt gyermekek nyári táboroztatását szolgálják, de szerepel családi nap, jeles és köztisztelőben álló személyekről történő megemlékezés is a programok között.

Önkormányzatunk 2003. június 23-án kötött Együttműködési megállapodást a **Nagycsaládok Szent Lőrinc Egyesületével**. Az Egyesület évek óta az egyik legaktívabb kerületi civil szervezet, jelenleg megközelítőleg 2 000 tagja van, fontos feladatának tekinti a családok és gyermekek közös programjainak szervezését.

A **Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezetével** 2003. június 26-án kötött Együttműködési megállapodást az Önkormányzat, mely 2006. évben módosításra került, számos feladattal bővítve az együttműködés kereteit (pl: segélyraktár kialakítása, működtetése, természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeihez igazítani.

Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együttműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi, szociálisan rászorult fiatalok életminőségének javítását.

Fő tevékenységi kör:

- szociális tevékenység,
- családsegítés,
- időskorúak segítése,
- nevelés, oktatás,
- képességfejlesztés,
- ismeretterjesztés, kulturális tevékenység,
- gyermek és ifjúsági érdekképviselet,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőségének elősegítése.

2006. évtől folyamatos az együttműködés a **Tiszta Forrás Alapítvánnyal**, melyben vállalták a kerületben a hajléktalan ellátás megoldását és 2014. évtől pedig egy nagyobb létszámú nap-pali melegedő üzemeltetését.

A **Perspektíva a Jövőért Alapítvány** a nevelőotthonokból kikerülő fiatalok életkezdésének megsegítését tűzte ki célul.

A **Fogyatékos Emberek Csoportjáért Kerületi Egyesület** (röviden FECSKE) elsősorban a XVIII. kerületben élő hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítésén dolgozik. A kerületi fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek számára biztosítanak hasznos időtöltést.

A **Budapesti Patrónus Alapítvány** az autizmussal küzdő fiatalok számára próbál lehetőséget teremteni az iskola elhagyása után, szoros együttműködésben a SOFI-val.

Összegzés

A gyermekvédelmi törvény által megfogalmazott szemlélet, mely szerint a gyermeki jogok védelme kötelességünk, kerületünkben az elmúlt év során megvalósult.

Feladatainkat mindenkor az alábbi gyermeki jogok tiszteletben tartásával kell végezni: a gyermeknek joga van saját családi környezetben történő nevelkedéséhez, ennek megvalósítása érdekében joga van a megfelelő segítséghez, valamint joga van – szükség esetén – család pótló ellátáshoz.

Az intézmények a fentiekben meghatározott elvek betartásával, a jogszabályi követelményeknek megfelelően, az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon látták el funkcionális feladataikat. A működés személyi, tárgyi és pénzügyi feltételei biztosítottak voltak. Az önkormányzat vezetése kiemelt figyelmet fordított a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervezetek, intézmények hatékony együttműködésére, a szükséges pénzügyi források megteremtésére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben biztosítható legyen a lakossági igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása, támogatások folyósítása.

Budapest, 2019. ....

Dömötör István
alpolgármester